

VASTE COMMISSIE VOOR TAALTOEZICHT

Het taalgebruik in bestuurszaken

Syllabus

Inhoudstafel

HOOFDSTUK 1.....	6
DE FEDERALE STAAT EN HET GEBRUIK VAN DE TALEN	6
HOOFDSTUK 2:	8
TOEPASSINGSGEBIED VAN DE GECOÖRDINEERDE WETTEN.....	8
Afdeling 1. Toepassingsgebied (art. 1 SWT)	8
Afdeling 2. Terminologie	10
§ 1. Plaatselijke dienst.....	10
§ 2. Gewestelijke dienst	10
§ 3. Binnendienst.....	10
§ 4. Centrale dienst	11
§ 5. Uitvoeringsdienst.....	11
§ 6. Berichten, mededelingen en formulieren bestemd voor het publiek.....	11
§ 7. De akten die particulieren betreffen	11
§ 8. De getuigschriften, verklaringen, machtigingen en vergunningen	12
A. Getuigschriften	12
B. Verklaringen.....	12
C. Machtigingen en vergunningen	13
§ 9. De betrekkingen met particulieren	13
Afdeling 3. De architectuur van de SWT	13
HOOFDSTUK 3.	15
HET TAALGEBRUIK IN DE PLAATSELIJKE DIENSTEN (ARTT.9 TOT 31 SWT).....	15
Afdeling 1. Het taalgebruik in de plaatselijke diensten van het homogene Nederlandse /Franse taalgebied (artt.10 tot 16 SWT).....	15
§ 1. Terminologie.....	15
A. Het Nederlandse / Franse taalgebied	15
B. Het homogene Nederlandse / Franse taalgebied.....	15
§ 2. Taalgebruik	15
A. Taalgebruik in binnendienst	15
B. Betrekkingen met andere diensten	16
C. Berichten, mededelingen en formulieren bestemd voor het publiek.....	16
1. <i>Principe</i>	16
2. <i>Uitzondering: de toeristische centra</i>	16
D. Betrekkingen met particulieren	17
E. Akten die particulieren betreffen	18
F. Getuigschriften, verklaringen, machtigingen en vergunningen	18
G. De taalkennis van het personeel en de benoemingen en bevorderingen.....	18

Afdeling 2. Taalgebruik in de plaatselijke diensten van het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad (artt. 17 tot 22 SWT).....	19
§ 1. Toepassingsgebied <i>ratione loci</i>	19
§ 2. Taalgebruik	19
A. In binnendienst	19
B. Betrekkingen met andere diensten	20
C. Berichten en mededelingen aan het publiek.....	21
D. Betrekkingen met particulieren en met bedrijven	21
1. <i>Particulieren</i>	21
2. <i>Private bedrijven</i>	22
E. Akten, getuigschriften, verklaringen en vergunningen	22
F. Taalkennis van het personeel – benoemingen en bevorderingen	23
G. Uitzondering wat de culturele activiteit van sommige instellingen betreft	23
Afdeling 3. Het taalgebruik in de plaatselijke diensten van de zes randgemeenten en de taalgrensgemeenten	24
§ 1. Het taalgebruik in de plaatselijke diensten van de zes randgemeenten (artt. 23 tot 31 SWT)	24
A. Toepassingsgebied <i>ratione loci</i>	24
B. Taalgebruik in binnendienst	24
C. Betrekkingen met andere diensten	24
D. Berichten, mededelingen en formulieren bestemd voor het publiek.....	24
E. De akten.....	25
F. Betrekkingen met particulieren.....	25
G. Getuigschriften, verklaringen, machtigingen en vergunningen	25
H. Taalkennis van het personeel - benoemingen en bevorderingen	25
§ 2. Het taalgebruik in de plaatselijke diensten van de taalgrensgemeenten	26
A. Toepassingsgebied <i>ratione loci</i>	26
B. Taalgebruik in binnendienst en met andere diensten.....	26
C. Berichten, mededelingen en formulieren bestemd voor het publiek.....	26
D. Akten.....	27
E. Betrekkingen met particulieren.....	27
F. Getuigschriften, verklaringen, machtigingen en vergunningen	27
G. Taalkennis van het personeel - benoemingen en bevorderingen	27
Afdeling 4: Het taalgebruik in het Duitse taalgebied	29
§ 1. Het toepassingsgebied <i>ratione loci</i>	29
§ 2. Taalgebruik in de plaatselijke diensten van het Duitse taalgebied	29
A. In binnendienst en in betrekkingen met andere diensten	29
B. Berichten, mededelingen en formulieren bestemd voor het publiek.....	29

C. Akten die particulieren betreffen	29
D. Betrekkingen met particulieren.....	30
E. Getuigschriften, verklaringen, machtigingen en vergunningen	30
F. De taalkennis van het personeel – benoemingen en bevorderingen.....	30
Afdeling 5. Taalstelsel in de plaatselijke diensten van de gemeenten uit het Malmédysse	30
§ 1. Toepassingsgebied <i>ratione loci</i>	30
§ 2. Behandeling in binnendienst en met andere diensten	31
§ 3. Berichten, mededelingen en formulieren bestemd voor het publiek.....	31
§ 4. Akten die particulieren betreffen	31
§ 5. Betrekkingen met particulieren.....	31
§ 6. Getuigschriften, verklaringen, machtigingen en vergunningen	31
§ 7. De taalkennis van het personeel – benoemingen en bevorderingen	31
HOOFDSTUK 4.	32
HET TAALGEBRUIK IN DE GEWESTELIJKE DIENSTEN	32
Afdeling 1. Terminologie: begrip gewestelijke dienst	32
Afdeling 2. Taalgebruik.....	33
§ 1. De gewestelijke taalhomogene diensten waarvan de zetel in dit gebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad gevestigd is (art. 33 SWT)	33
a. <i>In binnendienst en in betrekkingen met andere diensten</i>	33
b. <i>Berichten, mededelingen en formulieren bestemd voor het publiek</i>	33
c. <i>Betrekkingen met particulieren</i>	33
d. <i>Akten, getuigschriften, verklaringen, machtigingen en vergunningen</i>	33
e. <i>De taalkennis van het personeel – benoemingen en bevorderingen</i>	33
§ 2. De gewestelijke niet-taalhomogene diensten.....	34
A. Gewestelijke dienst waarvan de werkkring gemeenten met een speciale taalregeling of met verschillende regelingen uit het Nederlandse of Franse taalgebied bestrijkt, en waarvan de zetel in hetzelfde gebied is gevestigd, en gewestelijke dienst waarvan de werkkring gemeenten van het Duitse taalgebied bestrijkt en waarvan de zetel in hetzelfde gebied is gevestigd (art. 34, §1 SWT)	34
a. <i>In binnendienst en in betrekkingen met andere diensten</i>	34
b. <i>Berichten en mededelingen en formulieren bestemd voor het publiek</i>	34
c. <i>Betrekkingen met particulieren</i>	34
d. <i>Akten, getuigschriften, verklaringen, machtigingen en vergunningen</i>	35
e. <i>Taalkennis van het personeel – benoemingen en bevorderingen</i>	35
B. Het taalstelsel van de gewestelijke dienst waarvan de werkkring uitsluitend gemeenten van Brussel-Hoofdstad bestrijkt of waarvan de werkkring gemeenten van Brussel-Hoofdstad bestrijkt en tegelijkertijd gemeenten van het Nederlandse of Franse taalgebied of van beide gebieden (art. 35, § 1 SWT)	36

C.	Het taalstelsel van de gewestelijke dienst waarvan de zetel in Brussel-Hoofdstad gevestigd is en waarvan de werkring gemeenten uit het Franse en het Nederlandse taalgebied bestrijkt (art. 34, § 2 SWT).....	36
D.	Het taalstelsel van de gewestelijke dienst waarvan de werkring gemeenten van vier taalgebieden bestrijkt (art. 35, § 2 SWT).....	37
E.	Gewestelijke dienst waarvan de werkring gemeenten uit verschillende taalgebieden, behalve Brussel-Hoofdstad, bestrijkt, en waarvan de zetel niet in een gemeente uit het Malmeyse is gevestigd, noch in een gemeente uit het Duitse taalgebied (art. 36, § 1 SWT).	37
F.	Gewestelijke dienst waarvan de werkring gemeenten uit verschillende taalgebieden, behalve Brussel-Hoofdstad, bestrijkt, en waarvan de zetel in een gemeente uit het Malmeyse is gevestigd of in een gemeenten uit het Duitse taalgebied (art. 36, § 2 SWT)	38
G.	Betrekkingen van de gewestelijke diensten waaronder de diensten die in de randgemeenten gevestigd zijn ressorteren met genoemde plaatselijke diensten (art. 37 SWT).....	38
HOOFDSTUK 5.		39
HET TAALGEBRUIK IN DE DIENSTEN DIE HET GEHELE LAND BESTRIJKEN		39
Afdeling 1. De centrale diensten		39
§ 1. Terminologie.....		39
§ 2. Taalgebruik		39
A. In binnendienst		39
B. Betrekkingen met andere diensten		40
C. Berichten, mededelingen en formulieren bestemd voor het publiek		40
D. Akten, getuigschriften, verklaringen, machtigingen en vergunningen.....		42
E. Betrekkingen met particulieren.....		42
F. Onderrichtingen aan het personeel en formulieren bestemd voor de binnendienst.....		42
G. Betrekkingen tussen de centrale diensten en de private bedrijven.....		42
Afdeling 2. Het taalgebruik in de uitvoeringsdiensten		43
§ 1. Diensten waarvan de zetel in Brussel-Hoofdstad gevestigd is (artt. 44 en 45 SWT).....		43
§ 2. Diensten waarvan de zetel buiten Brussel-Hoofdstad gevestigd is		43
Afdeling 3. Diensten gevestigd in het buitenland (art. 47 SWT)		43
Afdeling 4. De taalkaders als beheersinstrument van de federale overheid		44
HOOFDSTUK 6.		45
HET TAALGEBRUIK BINNEN DE DIENSTEN VAN DE GEMEENSCHAPS- EN GEWESTREGERINGEN		45
Afdeling 1. Wet die van toepassing is		45
Afdeling 2. Het taalgebruik in de diensten van de gewest- en gemeenschapsregeringen (GWHI) ..		45
§ 1. De diensten van de gemeenschaps- en gewestregeringen waarvan de werkring het gehele ambtsgebied van de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap of het Waalse Gewest bestrijkt (art. 36 GWHI)		45
§ 2. De diensten van de gemeenschaps- en gewestregeringen waarvan de werkring niet het gehele ambtsgebied van de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap of het Waalse Gewest bestrijkt (artt. 38 t.e.m. 41 GWHI)		46
§ 3. Situatie waarin niet voorzien is door de GWHI		47

§ 4. Sancties en controle	48
Afdeling 3. Taalgebruik in de diensten van de regering van de Duitstalige Gemeenschap	48
Afdeling 4. Het taalgebruik in de diensten van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering en in de diensten van de gemeenschapscommissies.....	48
§ 1. De gecentraliseerde en gedecentraliseerde diensten van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie.	48
§ 2. De diensten ingesteld binnen de gecentraliseerde diensten van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering en van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, waarvan de werkring niet het gehele grondgebied van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest bestrijkt.....	49
§ 3. De diensten van het College van de Franse Gemeenschapscommissie en het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie.....	49
HOOFDSTUK 8.	50
DE VASTE COMMISSIE VOOR TAALTOEZICHT (VCT).....	50
Afdeling 1. Doel en samenstelling	50
Afdeling 2. Bevoegdheden razione loci	51
§ 1. Bevoegdheden van de Nederlandse en Franse afdeling	51
§ 2. Bevoegdheden van de verenigde afdelingen	51
Afdeling 3. Bevoegdheid razione materiae van de verenigde afdelingen.....	51
§ 1. De algemene bevoegdheid	51
1. Vragen om advies van ministers	51
2. Klachten	51
§ 2. De bijzondere bevoegdheid: het substitutierecht.....	52
A. De voorwaarden	52
B. Het substitutierecht	53
§ 3. De voorafgaande raadpleging	53
§ 4. Het onderzoeksrecht van de VCT	53
§ 5. De taalexamens	53
§ 6. Beroep bij de Raad van State.....	53
Afdeling 4. Sancties op de niet-naleving van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszakend	54

HOOFDSTUK 1

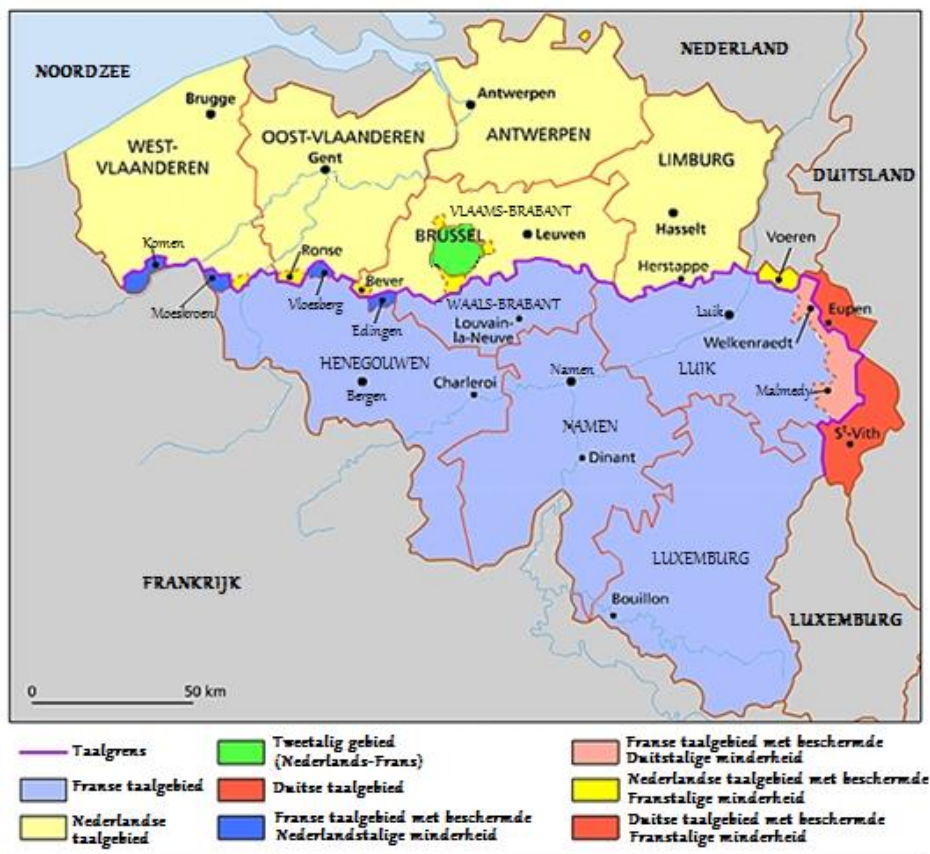
DE FEDERALE STAAT EN HET GEBRUIK VAN DE TALEN

België is een federale staat bestaande uit drie gemeenschappen, met name de Vlaamse, de Franse en de Duitstalige Gemeenschap; uit drie gewesten: het Vlaamse, het Waalse en het Brusselse Gewest, en uit vier taalgebieden: het Nederlandse en het Franse taalgebied, het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, en het Duitse taalgebied.

Deze vier taalgebieden zijn opgenomen in artikel 4 van de Grondwet.

Artikel 30 van de Grondwet schrijft het volgende voor: *"Het gebruik van de in België gesproken talen is vrij; het kan niet worden geregeld dan door de wet en alleen voor handelingen van het openbaar gezag en voor gerechtszaken."*

Het gebruik van de talen tussen private personen is volledig vrij. De gecoördineerde wetten van 18 juli 1966 op het gebruik van de talen in bestuurszaken (SWT) leggen enkel aan de openbare machten taalverplichtingen op.

Gemeenten uit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest: Anderlecht, Oudergem, Sint-Agatha-Berchem, Brussel, Etterbeek, Evere, Vorst, Ganshoren, Elsene, Jette, Koekelberg, Sint-Jans-Molenbeek, Sint-Gillis, Sint-Joost-ten-Node, Schaarbeek, Ukkel, Watermaal-Bosvoorde, Sint-Lambrechts-Woluwe en Sint-Pieters-Woluwe.

Randgemeenten: Drogenbos, Kraainem, Linkebeek, Sint-Genesius-Rode, Wemmel en Wezembeek-Oppem.

Taalgrensgemeenten: Mesen, Spiere-Helkijn, Komen-Waasten, Moeskroen, Ronse, Vloesberg, Bever, Edingen, Voeren en Herstappe.

Gemeenten uit het Duitse taalgebied: Sankt Vith, Raeren, Eupen, Lontzen, Kelmis, Butgenbach, Bullingen, Burg-Reuland en Amel.

Gemeenten uit het Malmedyse: Malmedy en Weismes.

HOOFDSTUK 2: TOEPASSINGSGBIED VAN DE GECOÖRDINEERDE WETTEN

Afdeling 1. Toepassingsgebied (art. 1 SWT)

Volgens artikel 1, § 1 SWT, zijn deze wetten van toepassing:

"1° op de gecentraliseerde en gedecentraliseerde openbare diensten van de Staat, van de provinciën, van de agglomeraties, van de federaties van gemeenten en van de gemeenten, voor zover zij inzake taalgebruik niet beheerst worden door een andere wet;

2° op de natuurlijke en rechtspersonen die concessiehouder zijn van een openbare dienst of die belast zijn met een taak die de grenzen van een privaat bedrijf te buiten gaat en die de wet of de openbare machten hun hebben toevertrouwd in het belang van het algemeen;

3° op de administratieve werkzaamheden, het administratief personeel en de organisatie van de diensten van de Raad van State en het Rekenhof evenals op de Diensten Enquêtes en op het administratief personeel van het Vast Comité van Toezicht op de politiediensten en op het Vast Comité van Toezicht op de inlichtingendiensten;

4° op de administratieve handelingen van de rechterlijke macht, van dezer medewerkers en van de schooloverheden;

5° op de verrichtingen bij de parlaments-, provincieraads- en gemeenteraadsverkiezingen;

6° binnen de bij artikel 52 bepaalde perken, op de handelingen en bescheiden uitgaande van de private nijverheids-, handels- of financiebedrijven."

De SWT beogen alle openbare administraties in de ruimste zin van het woord, alsook alle administratieve akten die ervan uitgaan.

Artikel 2, § 2 SWT voegt eraan toe:

"§ 2. - De onderscheiden diensten, met een bepaalde territoriale bevoegdheid, van de in § 1 bedoelde besturen, openbare diensten en instellingen, alsook de in dezelfde paragraaf vermelde natuurlijke personen, worden hierna "diensten" genoemd.

Tenzij zij onder het gezag van een openbare macht staan, zijn de in § 1, 2°, bedoelde personen niet onderworpen aan de bepalingen die in deze gecoördineerde wetten betrekking hebben op de organisatie van de diensten, op de rechtspositie van het personeel en op de door dit laatste verkregen rechten."

De SWT zijn van toepassing op de gecentraliseerde en de gedecentraliseerde openbare diensten van de Staat, voor zover zij inzake taalgebruik niet door een andere wet worden beheerst.

Van zodra een andere wet voorschriften vastlegt voor het gebruik van de talen, zijn de SWT niet meer van toepassing. Zo worden alle gerechtelijke akten van de rechterlijke macht geregeld door de

wet van 15 juni 1935 aangaande het taalgebruik in gerechtszaken. Zo bijvoorbeeld: fiscale boetes¹, het opstellen van een pv², van een pro-justitia³, een te betalen aanmaning afgeleverd door een gerechtsdeurwaarder⁴, een deurwaardersexploot⁵, een brief van het parket⁶, politieboetes⁷, een betalingsuitnodiging in gerechtszaken⁸, een ordonnantie van de vrederechter⁹, een voorstel tot onmiddellijke inning¹⁰, affiches voor gerechtelijke openbare verkopen afkomstig van een notaris¹¹. Opgelet: hoewel de affiches van de notarissen van niet gerechtelijke openbare verkopen onder de SWT vallen, gaat het om een administratieve akte van de rechterlijke macht.¹²

Zo ook is het gebruik van de talen in het leger geregeld door de wet van 30 juli 1938 aangaande het taalgebruik in het leger (gewijzigd door die van 30 juli 1955) en valt deze dan ook buiten het toepassingsdomein van de SWT.¹³

De private ondernemingen zijn niet onderworpen aan de SWT, behalve wanneer zij concessiehouder zijn van een openbare dienst¹⁴ of door de wet of de openbare machten belast zijn met een opdracht van algemeen belang die de grenzen van een private onderneming te buiten gaat¹⁵.

Uit de parlementaire werkzaamheden, die hebben geleid tot het ontstaan van de SWT, blijkt dat de vakbonden enkel onderworpen zijn aan de SWT voor zover er een devolutie is van de openbare macht en in de mate van deze devolutie (*Parl. St.*, Kamer, 1961-62, nr. 331/7, 12; *Parl. St.*, Senaat, 1962-63, nr. 304, 9).¹⁶ De SWT zijn echter van toepassing op de overlegcomités¹⁷.

Verder dient tevens te worden opgemerkt dat noch de subsidiëring, noch de erkenning voldoende voorwaarden zijn opdat de SWT van toepassing zouden zijn als houder van een opdracht van openbare dienst.

¹ Advies 31.027 van 27 januari 2000.

² Adviezen 32.068 van 23 maart 2000; 38.242 van 13 december 2007; 28.273 van 13 december 2007; 40.028 van 30 mei 2008; 41.204 van 18 december 2009; 42.165 van 18 december 2010; 42.175 van 17 december 2010.

³ Adviezen 32.495 van 09 november 2000; 42.025 van 12 maart 2010.

⁴ Adviezen 34.137 van 19 december 2002; 35.274 van 08 januari 2004; 42.038 van 18 juni 2010; 42.065 van 18 juni 2010; 42.067 van 03 september 2010.

⁵ Advies 36.139 van 27 januari 2005.

⁶ Advies 38.23 van 23 januari 2009.

⁷ Advies 38.036 van 11 mei 2006.

⁸ Adviezen 38.120 van 06 juli 2006; 38.144 van 07 september 2006; 38.147 van 07 september 2006; 38.150 van 23 november 2006; 40.154 van 10 oktober 2008; 40.181 van 24 oktober 2008.

⁹ Advies 38.293 van 08 maart 2007.

¹⁰ Adviezen 40.022/B van 17 april 2008; 38.270 en 38.278 van 23 januari 2009; 42.049 van 30 april 2010.

¹¹ Adviezen 35.231 van 15 januari 2004; 36.161 van 20 januari 2005; 37.060 van 29 september 2005; 37.120 van 20 oktober 2005; 35.268 van 20 april 2006; 36.054 van 18 mei 2006 38.079 van 18 mei 2006; 38.175 van 05 oktober 2006; 38.224 van 22 maart 2007; 38.274 van 06 september 2007; 38.277, 39.031, 39.032 van 21 juli 2007; 39.090 van 04 oktober 2007; 39.103 van 06 september 2007; 39.189 van 18 oktober 2007; 39.271 van 21 februari 2008.

¹² Adviezen 38.228 van 21 juni 2007; 30.034 /15-16-41-43 en 30.072/16-17 van 20 mei 1999; 33.452 van 07 februari 2002; 34.090 van 20 juni 2002; 34.217 van 24 oktober 2002; 35.009 van 27 februari 2003; 35.243 van 29 april 2004; 36.092 van 21 april 2005.

¹³ Advies 37.007 van 24 februari 2005.

¹⁴ Adviezen 39.065 van 29 november 2007; 41.023 van 08 mei 2009; 36.073 van 07 oktober 2004.

¹⁵ Adviezen 35.291 van 07 oktober 2004; 39.021 van 27 juni 2008; 36.146 van 25 november 2004; 32.567 van 19 april 2001; 32.141 van 18/25 mei 2000; 34.038 van 17 oktober 2002; 34.091 van 19 september 2002; 34.100 van 20 juni 2002.

¹⁶ Adviezen 38.097 van 10 april 2008; 36.065 van 7 oktober 2004.

¹⁷ Adviezen 25.122 van 10 februari 1994; 47.171 van 18 september 2015.

Afdeling 2. Terminologie

Hierna volgt een toelichting bij de voornaamste begrippen van de SWT.

§ 1. Plaatselijke dienst

Een plaatselijke dienst is een dienst waarvan de werkring niet meer dan één gemeente bestrijkt. Het gaat om openbare diensten, waarmee de diensten gelijkgesteld worden die hun openbaar karakter ontlenen aan een concessie of aan een opdracht van een openbare dienst. Zo zijn het gemeentebestuur, het OCMW, de kerkfabriek, het postkantoor, het station van de NMBS¹⁸, de gemeentebedrijven, gemeentelijke concessies, ... plaatselijke openbare diensten. Opgelet: van zodra een dienst twee gemeenten bestrijkt, spreekt men van een gewestelijke dienst.

§ 2. Gewestelijke dienst

Een gewestelijke dienst is een dienst waarvan de werkring meer dan één gemeente, maar niet het gehele land bestrijkt.

Voorbeeld: de administratie van het kadaster – directie Brussel¹⁹, de intercommunale IKWV²⁰, De Lijn, TEC, ...

§ 3. Binnendienst

Met binnendienst wordt bedoeld de activiteiten van de overheden en van de ambtenaren van de dienst, voor zover zij daarbij niet in de openbaarheid treden of niet in contact komen met overheidspersonen of ambtenaren van andere diensten, met particulieren of met het publiek.

Voorbeeld: evaluatie van de ambtenaren²¹, onderrichtingen aan het personeel²², een document aangaande een ongepaste betaling van kinderbijslag dat men aan een ambtenaar liet tekenen en dat derhalve in de taal van de ambtenaar gesteld moest zijn²³, agenda en pv van interne vergaderingen, ...

¹⁸ Adviezen 37.037 van 16 februari 2006; 38.068 en 38.125 van 7 september 2006; 35.183 van 13 mei 2004. 39.216 van 17 april 2008; 40.057 van 10 oktober 2008.

¹⁹ Advies 29.253 van 20 mei 1999.

²⁰ Advies 43.158 van 20 januari 2012.

²¹ Advies 46.012 van 24 januari 2014.

²² Advies 45.090 van 18 oktober 2013.

²³ Advies 43.139 van 9 februari 2012.

§ 4. Centrale dienst

Het gaat om een dienst waarvan de werkring het gehele land bestrijkt, waarvan administratieve leiding uitgaat en die in Brussel-Hoofdstad gevestigd is.

Voorbeelden: FOD Financiën, FOD Binnenlandse Zaken, ...

§ 5. Uitvoeringsdienst

Het gaat om een dienst waarvan de werkring het gehele land bestrijkt, waarvan geen administratieve leiding uitgaat en die niet instaat voor het behoud van de eenheid van de rechtspraak. Hij is, naargelang van het geval, binnen of buiten Brussel-Hoofdstad gevestigd.

Voorbeelden: federale culturele en wetenschappelijke instellingen: Paleis voor Schone Kunsten, de Koninklijke Bibliotheek van België, het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen, de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis, ...

§ 6. Berichten, mededelingen en formulieren bestemd voor het publiek

Berichten zijn opschriften op de muren van gebouwen en administratieve lokalen om zekere informatie aan de burgers mee te delen. De drager en het soort druk is niet van belang.

Mededelingen echter zijn informatie die, onder welke vorm dan ook, algemeen of ter attentie van een bijzonder publiek verspreid wordt, met als gevolg dat een bericht een mededeling is, maar iedere mededeling geen bericht is. Voorbeeld: de publicaties van de diensten, de affiches in openbare gebouwen en langs openbare wegen, huis-aan-huis verspreid drukwerk, aankondigingen via de media (televisie, radio, cinema, theater, ...), de publicaties in dagbladen, weekbladen, de mededelingen verspreid via het internet, ...

De mondelinge aankondigingen in de NMBS-stations zijn berichten en mededelingen aan het publiek. Zo ook de signalisatieborden en de reclames in postkantoren, de straatnaamborden, de geografische kaarten, ...

De voorbereidende werkzaamheden van de SWT definiëren de formulieren als "onvolledige gedrukte of gestencilde teksten die door het publiek zelf moeten worden aangevuld".²⁴

Een formulier kan worden geherkwalificeerd als een betrekking met een particulier wanneer het voorgedrukte document geïndividualiseerd wordt door de aanduiding van de naam en het adres van de betreffende particulier.

§ 7. De akten die particulieren betreffen

Onder akte dient te worden verstaan een geschrift waarin een handeling wordt vastgesteld en die als bewijs dient. Het betreft derhalve alle documenten die een juridische handeling moeten vaststellen. In de ruimste zin van het woord zijn het de akten die door de diensten worden opgesteld en gaan over particulieren, alsook de akten tussen de diensten en de particulieren.

²⁴ Verslag, *Parl. St.*, Kamer, 1961-1962, nr. 331/27, 26.

Voorbeelden: een levensbewijs bestemd voor de buitenlandse overheidsdiensten²⁵, de geboorteakten²⁶, de beslissing tot weigering van erkenning van de hoedanigheid van vluchteling²⁷, een aanslagbiljet²⁸, de huwelijksakte²⁹, ...

Het uittreksel uit de geboorteakte is echter geen akte, maar wel een getuigschrift.

§ 8. De getuigschriften, verklaringen, machtigingen en vergunningen

A. Getuigschriften

Getuigschriften zijn de schriftelijke bewijzen uitgaande van de overheid en welke verklaren dat iets waar en echt is: de door de bevolkingsdiensten uitgereikte documenten, de uittreksels uit de bevolkingsregisters, de uittreksels van de akten van de burgerlijke stand, de identiteitskaarten, de paspoorten, de trouwboekjes, het kentekenbewijs³⁰, de vervoerbewijzen³¹, de identiteitsbewijzen voor kinderen onder de 12 jaar, de kadastrale uittreksels³², de identiteitskaarten voor privédetectives³³, de postassignaties of postmandaten³⁴, het bewijs van verblijfsverandering³⁵, de conformiteitsattesten uitgereikt door de technische controlediensten³⁶, het rijbewijs³⁷, het toegangsticket van het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika³⁸, een getuigschrift van verzorging³⁹, een getuigschrift van goed gedrag en zeden⁴⁰, een circulaire cheque⁴¹, een parkingticket⁴², ...

B. Verklaringen

Dit zijn officiële documenten die uitgaan van de overheid.

Voorbeelden: onderhoudsattest vloeibare brandstoffen⁴³, een betalingsuitnodiging van de kadastrale belasting⁴⁴, een Europese kaart ziekteverzekering⁴⁵, een gezinssamenstelling⁴⁶, rekeninguittreksels⁴⁷.

²⁵ Advies 31.306 van 17 februari 2000.

²⁶ Adviezen 38.187 van 5 oktober 2006, 36.096 van 17 maart 2005.

²⁷ Advies 37.091 van 21 december 1991.

²⁸ Adviezen 43.006 van 10 juni 2011, 32.417 van 28 september 2000.

²⁹ Advies 32.235 van 28 september 2000.

³⁰ Advies 43.133 van 24 februari 2012.

³¹ Adviezen 44.036 van 8 juni 2012 ; 42.080 van 18 november 2010; 41.208 van 12 februari 2010; 42.080 van 18 november 2010; 41.033 van 9 oktober 2009; 39.216 van 17 april 2008; 37.037 van 16 februari 2006; 38.068 en 38.125 van 7 september 2006; 33.418 van 22 januari en 35.183 van 13 mei 2004; 31.051 van 22 maart 2001; 32.150 van 26 oktober en 32.243 van 9 november 2000.

³² Advies 29.253 van 20 mei 1999.

³³ Advies 29.237 van 4 september 1997.

³⁴ Advies 31.238 van 17 februari 2000.

³⁵ Advies 3.122 van; 25 november 1971.

³⁶ Advies 3.606 van 29 maart 1973.

³⁷ Advies 44.010 van 20 april 2012.

³⁸ Advies 37.216 van 2 februari 2006.

³⁹ Advies 37.103 van 10 november 2005.

⁴⁰ Advies 35.260 van 8 januari 2004.

⁴¹ Advies 34.248 van 19 november 2004.

⁴² Advies 32.490 van 18 april 2002.

⁴³ Advies 42.172 van 17 december 2010.

⁴⁴ Advies 40.237 van 21 november 2009.

⁴⁵ Advies 38.252 van 15 februari 2007.

⁴⁶ Advies 38.265 van 11 oktober 2007.

⁴⁷ Adviezen 32.140 van 11 mei 2000.

C. Machtigingen en vergunningen

Het betreft officiële documenten die uitgaan van een overheid en die een welbepaalde toestemming verlenen voor een welbepaalde activiteit, zoals de jacht- of visvergunning, de stedenbouwkundige vergunningen⁴⁸, een volmachtkaart⁴⁹, een werkvergunning⁵⁰, een parkingkaart voor personen met een handicap⁵¹, een rijbewijs⁵², ...

§ 9. De betrekkingen met particulieren

Betrekkingen met particulieren is een residuair begrip ten aanzien van alle contacten waarin door de wet voorzien wordt (berichten en mededelingen aan het publiek, formulieren, akten, ...). Het duidt op een geïndividualiseerd contact tussen de administratieve overheid en de burger.

De betrekkingen met de particulieren kunnen mondeling (telefoongesprek) of schriftelijk (briefwisseling) zijn, en beogen onder andere de briefhoofden, de omslagen, de telefoonlijsten, de postkaarten, het sturen van een aanslagbiljet, een afwezigheidsbericht, ...

Volgens de vaste rechtspraak van de VCT zijn aanslagbiljetten of betalingsberichten betrekkingen tussen een openbare dienst en een particulier. [...] een formulier dat een bepaalde particulier in een andere taal wenst te ontvangen, [krijgt] het karakter van een betrekking tussen een openbare dienst en een particulier [...] het woord "particulier" dat door de SWT wordt gebruikt, [doelt] op de privésector in tegenstelling tot de openbare diensten. Het doelt dus zowel op natuurlijke personen als op privébedrijven zonder enige afwijking wat de gemeenten met een speciale regeling betreft.⁵³

Als concessiehouder van het Paleis voor Schone Kunsten is de vennootschap EDYMM als uitbater van "BOZAR Brasserie", in voorliggend geval onderworpen aan de SWT en dient zij in navolging van artikel 41, §1, SWT in haar betrekkingen met particulieren gebruik te maken van die van de drie talen waarvan de betrokkenen zich hebben bediend (zie gelijkaardige adviezen 34.222 van 19 juni 2003, 39.065 van 29 november 2007, 41.023 van 8 mei 2009 en 43.136 van 20 januari 2012).⁵⁴

Een telefoongesprek tussen een personeelslid van Belgacom en een klant is een betrekking van een centrale dienst met een particulier in de zin van de SWT.⁵⁵

Afdeling 3. De architectuur van de SWT

De SWT hebben een boomstructuur. Zij beginnen bij het gebruik van de talen in de plaatselijke diensten, dan in de gewestelijke diensten, en ten slotte op het niveau van het gehele land.

Dit betekent dat er vaak verwezen wordt naar de regels met betrekking tot de plaatselijke diensten in de hoofdstukken aangaande de gewestelijke diensten en de diensten waarvan de werkkring het gehele land bestrijkt.

⁴⁸ Advies 41.039 van 29 november 2009.

⁴⁹ Advies 27.095 van 30 juni 1995.

⁵⁰ Advies 26.154 van 6 april 1995.

⁵¹ Advies 40.071 van 10 oktober 2008.

⁵² Advies 37.006 van 5 oktober 2006.

⁵³ Advies 29.074 van 10 juli 1997.

⁵⁴ Advies 45.160 van 7 november 2014.

⁵⁵ Advies 45.076 van 24 januari 2014.

Verder is het nuttig eraan te herinneren dat er een onderscheid gemaakt dient te worden tussen de term "gewestelijke diensten", gebruikt door de SWT, en de diverse diensten van de gemeenschappen en gewesten. De SWT dateren namelijk van vóór de federalisering van de Belgische staat en de oprichting van de gewesten en gemeenschappen. Voor de diverse diensten van de gemeenschappen en gewesten dient verwezen te worden naar de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (GWHI) (artt. 34 tot 44), de wet van 16 juni 1989 houdende diverse institutionele hervormingen (artt. 32 tot 37) voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (afgekort: wet Brussel) en de gewone wet van 31 december 1983 tot hervorming der instellingen voor de Duitstalige Gemeenschap (WDGem) (artt. 68 tot 71).

HOOFDSTUK 3.

HET TAALGEBRUIK IN DE PLAATSELIJKE DIENSTEN

(ARTT.9 TOT 31 SWT)

Afdeling 1. Het taalgebruik in de plaatselijke diensten van het homogene Nederlandse / Franse taalgebied (artt.10 tot 16 SWT)

§ 1. Terminologie

A. Het Nederlandse / Franse taalgebied

De taalgrens is een horizontale, golvende lijn die België doorkruist. Van west naar oost lijkt ze het land min of meer in twee te splitsen, waarbij de lijn net onder de hoofdstad, Brussel, loopt. Deze grens bakent twee taalgebieden af: het Nederlandse en het Franse taalgebied.

Het Nederlandse taalgebied omvat, naast het homogene Nederlandse taalgebied, waar het Nederlands de enige bestuurstaal is, zes taalgrensgemeenten (Bever, Ronse, Voeren, Herstappe, Spiere-Helkijn, Mesen), alsook zes randgemeenten uit Vlaams-Brabant (Drogenbos, Kraainem, Linkebeek, Sint-Genesius-Rode, Wemmel en Wezembeek-Oppem) die een speciaal taalstatuut kregen.

Het Franse taalgebied omvat, naast het homogene Franse taalgebied, waar het Frans de enige bestuurstaal is, vier taalgrensgemeenten met een speciale taalregeling (Moeskroen, Vloesberg, Edingen, Komen-Waasten).

B. Het homogene Nederlandse / Franse taalgebied

Het homogene taalgebied duidt het taalgebied aan waarin geen gemeenten met een speciale taalregeling (d.i. rand- en/of taalgrensgemeenten) gelegen zijn.

§ 2. Taalgebruik

A. Taalgebruik in binnendienst

Onder binnendienst vallen de activiteiten van de overheden en ambtenaren in deze dienst, voor zover zij zich niet tot het publiek richten of voor zover zij niet in contact komen met overheidspersonen of ambtenaren van andere diensten, noch met particulieren of met het publiek. Maken deel uit van de binnendienst: o.a. de notulen van de vergaderingen van de gemeenteraad en het college van burgemeester en schepenen, maar tevens de verslagen van de gemeentelijke adviesraden, werkgroepen, ...

In hun binnendiensten gebruiken de plaatselijke diensten van het Nederlandse taalgebied uitsluitend het Nederlands; die van het Franse taalgebied uitsluitend het Frans.⁵⁶

⁵⁶ Art. 10, eerste lid SWT.

Ook de gemeenteraad en het gemeentelijk personeel alsook de gezagsdragers in het gehele Nederlandse / Franse taalgebied zijn wettelijk eentalig.

B. Betrekkingen met andere diensten

De plaatselijke diensten die gevestigd zijn in het Franse taalgebied gebruiken uitsluitend het Frans in hun betrekkingen met de diensten waaronder zij ressorteren, in hun betrekkingen met de diensten uit het Franse taalgebied en in hun betrekkingen met de diensten uit Brussel-Hoofdstad.⁵⁷ "Enkel" betekent dat het gebruik van vertalingen verboden is.

De plaatselijke diensten die gevestigd zijn in het Nederlandse taalgebied gebruiken uitsluitend het Nederlands in hun betrekkingen met de diensten waaronder zij ressorteren, in hun betrekkingen met de diensten uit het Nederlandse taalgebied en in hun betrekkingen met de diensten uit Brussel-Hoofdstad.

Verder gebruikt iedere plaatselijke dienst die gevestigd is in het Nederlandse taalgebied het Nederlands in zijn contacten met de diensten die gevestigd zijn in de zes randgemeenten.

De diensten hebben steeds de mogelijkheid om in een andere taal te corresponderen met de diensten die niet bedoeld worden in artikel 10 van de SWT, meer bepaald een dienst waar hij niet onder ressorteert, zoals die van een ander taalgebied of de buitenlandse overheden.

C. Berichten, mededelingen en formulieren bestemd voor het publiek

1. Principe

De plaatselijke diensten, gevestigd in het homogene Nederlandse / Franse taalgebied, stellen de berichten, mededelingen en formulieren die voor het publiek bestemd zijn, uitsluitend in de taal van hun gebied (het Nederlands of het Frans).⁵⁸

Met berichten en mededelingen wordt er bedoeld alle middelen die voor de verspreiding van de publicaties van de overheidsdiensten worden gebruikt, zo bijvoorbeeld aanplakbiljetten of borden in administratieve gebouwen en langs de openbare weg, in treinen, de huis-aan-huisbestelling door de posterijen, publicaties in de pers, aankondigingen via radio of TV, verkeersborden, mondelinge mededelingen in de stations, plaats- en straatnamen, ...

2. Uitzondering: de toeristische centra

In de toeristische centra kunnen de gemeenteraden beslissen dat de voor toeristen bestemde berichten en mededelingen in ten minste drie talen worden gesteld. Deze uitzondering dient restrictief te worden geïnterpreteerd en er dient voorrang te worden verleend aan de taal van het gebied en dan aan de twee andere landstalen.⁵⁹ De gemeentebesturen moeten hun beraadslagingen

⁵⁷ Art. 10, eerste lid SWT.

⁵⁸ Art. 11, eerste lid SWT.

⁵⁹ Advies 26.126 van 12 januari 1995.

ter zake meedelen aan de Vaste Commissie voor Taaltoezicht.⁶⁰ Deze bepaling betreft enkel de berichten en mededelingen die bestemd zijn voor de toeristen en dus niet die welke aan het publiek in het algemeen worden gericht, zodat straatnamen in één enkele taal dienen voor te komen, zelfs in de toeristische brochures.

De wetgever heeft niet gepreciseerd wat men dient te verstaan onder toeristisch centrum. De voorbereidende werkzaamheden echter, meer bepaald het verslag van de commissie van de senaat voor Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken van 18 juli 1963, stellen dat *“de beslissing berust bij de gemeentebesturen van de toeristische centra, doch zoals gewoonlijk onder het toezicht van de voogdijoverheid, en door bemiddeling van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht, waaraan zij binnen de acht dagen de inhoud van hun besluiten moeten meedelen”*.

Hieruit blijkt dat de wetgever de beslissing als een soevereine bevoegdheid van de gemeenteraden beschouwd heeft. De controle komt de voogdijoverheid toe. De tussenkomst van de VCT, zoals bepaald in artikel 11, §3 SWT, had en heeft als enig doel de commissie in kennis te stellen van het toeristische statuut van de gemeente in kwestie en dit met het oog op het behandelen van eventuele toekomstige klachten die zich ten aanzien van deze gemeente zouden voordoen.

Het komt de VCT dan ook niet toe na te gaan of een gemeente al dan niet erkend is als toeristisch centrum. De enige akte die door de VCT gesteld wordt, is het louter informatief sturen van een brief aan de betrokken gemeente met de vraag om aan te tonen dat zij reeds als toeristisch centrum erkend werd.

D. Betrekkingen met particulieren

Iedere plaatselijke dienst van het homogene Nederlandse / Franse taalgebied gebruikt uitsluitend de taal van het gebied (het Nederlands of het Frans) in zijn betrekkingen met particulieren uit zijn eigen taalgebied⁶¹. Hij heeft echter de mogelijkheid om een particulier uit een ander taalgebied in diens taal te antwoorden. Dit is wat men noemt het “hoffelijkheidsprincipe”.

De mogelijkheid om te antwoorden in een andere taal mag er echter niet toe leiden dat aan het personeel de verplichting van kennis en gebruik van een andere taal wordt opgelegd. Het hoffelijkheidsprincipe laat bovendien enkel toe om in een andere taal te antwoorden aan particulieren die in een ander taalgebied verblijven.⁶²

Paradoxaal genoeg impliceert deze bepaling dat een plaatselijke dienst die in het Franse homogene taalgebied gevestigd is enkel gebruik mag maken van de mogelijkheid om in het Nederlands te antwoorden aan een Nederlandstalige inwoner die bijvoorbeeld in het Nederlandse taalgebied woont, maar niet ten aanzien van een Nederlandstalige inwoner die in het Franse taalgebied woont. En vice versa.

De betrekkingen met particulieren kunnen mondeling of schriftelijk zijn en omvatten bijvoorbeeld brieven, briefhoofden, omslagen, facturen en telefoonrekeningen, oproepingen van de politie, ...

⁶⁰ Art. 11, § 3 SWT.

⁶¹ Art. 12 SWT.

⁶² Advies 28.050 van 27 maart 1997.

E. Akten die particulieren betreffen

Elke plaatselijke dienst, gevestigd in het Nederlandse / Franse taalgebied, stelt de akten die particulieren betreffen, in de taal van het gebied (het Nederlands of het Frans).⁶³ De akte is het geschrift waarin een handeling wordt opgetekend en dient als bewijs van deze handeling (geboorteakte, huwelijksakte...). Iedere belanghebbende die er de noodzaak van aantoonst, kan zonder kosten een gewaarmerkte vertaling met waarde van uitgifte of gelijkkluidend afschrift in het Nederlands / Frans of het Duits, naargelang het geval, aanvragen bij de provinciegouverneur.⁶⁴ Opgelet: de particulier kan geen vertaling vragen omdat hij de taal van zijn woonplaats niet begrijpt. Hij kan ze niet voor zichzelf aanvragen, maar wel voor derde personen die geacht zijn de taal van de akte niet te kennen. Er dient een plausibel motief te zijn.

F. Getuigschriften, verklaringen, machtigingen en vergunningen

Iedere plaatselijke dienst gevestigd in het Nederlandse of het Franse taalgebied, stelt de aan de particulieren te verstrekken getuigschriften, verklaringen, machtigingen en vergunningen op in de taal van zijn gebied.⁶⁵

Iedere belanghebbende die er de noodzaak van aantoonst kan zich echter een vertaling laten uitreiken "onder de voorwaarden voorzien in artikel 13, § 1"⁶⁶.

Getuigschriften zijn geschreven bewijsstukken die uitgaan van een overheid en waarin verklaard wordt dat iets waar is.

Verklaringen zijn officiële documenten die van een overheid uitgaan.

Machtigingen komen overeen met vergunningen (bouwvergunning, jacht- of visvergunning, werkvergunning).

G. De taalkennis van het personeel en de benoemingen en bevorderingen

In de plaatselijke diensten van het Nederlandse / Franse taalgebied kan niemand tot een ambt of betrekking worden benoemd of bevorderd indien hij de taal van het gebied niet kent.⁶⁷

Onder benoeming of aanstelling dient te worden verstaan, iedere indiensttreding van nieuw personeel, ongeacht of het gaat om vast, tijdelijk, stagedoend, voorlopig of contractueel personeel,

⁶³ Art. 13, § 1, eerste lid SWT.

⁶⁴ Art. 13, § 1, tweede lid SWT.

⁶⁵ Art. 14, § 1, eerste lid SWT.

⁶⁶ Zie hiervoor onder punt E van deze afdeling 1.

⁶⁷ Art.15, § 1, eerste lid SWT.

alsmede iedere transfer, mutatie, bevordering en belasting met de uitoefening van bepaalde functies.

De mogelijkheid bestaat om andere taalkennis te vereisen omwille van functionele redenen middels een voorafgaand advies van de VCT.

Afdeling 2. Taalgebruik in de plaatselijke diensten van het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad (artt. 17 tot 22 SWT)

§ 1. Toepassingsgebied ratione loci

Het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad bestaat uit 19 gemeenten: Anderlecht, Oudergem, Sint-Agatha-Berchem, Brussel, Etterbeek, Evere, Vorst, Ganshoren, Elsene, Jette, Koekelberg, Sint-Jans-Molenbeek, Sint-Gillis, Sint-Joost-ten-Node, Schaarbeek, Ukkel, Watermaal-Bosvoorde, Sint-Lambrechts-Woluwe en Sint-Pieters-Woluwe.

Volgens de wetgever moet Brussel de schakel zijn die 'Vlaanderen met Wallonië verbindt: zij moet open staan voor de twee beschavingen. Zij zal die bevoorrechte positie enkel kunnen behouden indien zij bereid is de nodige inspanning te doen opdat de twee taalgemeenschappen er harmonisch kunnen leven op een voet van volstreekte gelijkheid⁶⁸. Deze zienswijze komt tot uiting in het voorschrift van de tweetaligheid dat werd aangenomen voor Brussel-Hoofdstad. Het gaat zowel om een interne als een externe tweetaligheid.

De Brusselse overheden dienen de Nederlandstaligen en Franstaligen op strikte voet van gelijkheid te behandelen. De organisatie van de diensten aan de bevolking mag niet via afzonderlijke loketten gebeuren waar enerzijds de Nederlandstaligen en anderzijds de Franstaligen worden geholpen.

Deze gelijkheid betekent ook dat de Franse en Nederlandse teksten dezelfde inhoud dienen te hebben en in hetzelfde lettertype gelijktijdig en integraal dienen te worden afgedrukt.⁶⁹

§ 2. Taalgebruik

A. In binnendienst

De plaatselijke diensten, gevestigd in Brussel-Hoofdstad, gebruiken in hun binnendiensten het Nederlands of het Frans. Dit, volgens bepaalde criteria betreffende de lokalisatie van de zaak; of wanneer het om een ambtenaar van de dienst gaat, de taalgroep waartoe de persoon in kwestie behoort; of nog, wanneer de zaak door een particulier is ingediend, de door deze gebruikte taal.⁷⁰

Uit de voorbereidende werkzaamheden van de SWT blijkt dat een zaak gelokaliseerd is wanneer ze haar oorsprong vindt in één van de taalgebieden, en lokaliseerbaar wanneer aan de voorwaarden voldaan is om een zaak in een bepaald gebied te lokaliseren (*Parl. St.*, Kamer, 331, (1961-1962), nr. 27).

⁶⁸ *Parl. St.*, Kamer, 1961-62, nr. 331/1, 5.

⁶⁹ Advies 30.072/6 van 26 november 1998.

⁷⁰ Art. 17, § 1 SWT.

De criteria zijn de volgende:

A. Indien de zaak gelokaliseerd of lokaliseerbaar is:

- 1° uitsluitend in het Franse of Nederlandse taalgebied: de taal van dat gebied;
- 2° tegelijk in Brussel-Hoofdstad en in het Franse of Nederlandse taalgebied: de taal van dat gebied;
- 3° tegelijk in het Franse en in het Nederlandse taalgebied: de taal van het gebied waar de zaak haar oorsprong vindt;
- 4° tegelijk in het Franse en in het Nederlandse taalgebied en in Brussel-Hoofdstad: wanneer zij haar oorsprong vindt in één van de eerste twee gebieden: de taal van dat gebied;
- 5° tegelijk in het Franse en in het Nederlandse taalgebied en in Brussel-Hoofdstad: wanneer zij in dit laatste haar oorsprong vindt: de taal bedoeld onder B (zie verder) (niet gelokaliseerde of niet lokaliseerbare zaken);
- 6° uitsluitend in Brussel-Hoofdstad: de taal bedoeld onder B.

Voorbeelden van gelokaliseerde zaken: iedere administratieve activiteit die een onroerend goed betreft; de aanleg van een weg; een pensioenaanvraag is gelokaliseerd in het gebied waar ze werd ingediend, ...

B. Indien de zaak noch gelokaliseerd noch lokaliseerbaar is:

- 1° indien het een personeelslid betreft: de taal waarin hij zijn toelatingsexamen aflegde of, bij gebrek aan een dergelijk examen, de taal van de groep waartoe betrokkene behoort op grond van zijn hoofdtaal;
 - 2° indien de zaak werd ingediend door een particulier: de door deze gebruikte taal;
 - 3° in alle andere gevallen: de taal waarin het personeelslid aan wie de zaak werd toevertrouwd, zijn toelatingsexamen aflegde. Indien het personeelslid geen toelatingsexamen aflegde, gebruikt hij zijn hoofdtaal.
- Voorbeeld: disciplinaire procedure ten laste van een personeelslid, brief of dienstnota persoonlijk gestuurd aan een personeelslid, ...

De dienstorders, onderrichtingen aan het personeel, formulieren en drukwerken voor de binnendienst worden in deze diensten in het Nederlands of in het Frans gesteld.⁷¹

B. Betrekkingen met andere diensten

In hun betrekkingen met de diensten waaronder zij ressorteren en met de andere diensten van Brussel-Hoofdstad, zijn de plaatselijke diensten van Brussel-Hoofdstad onderworpen aan de regeling welke geldt in hun binnendienst.

Iedere plaatselijke dienst gebruikt in zijn betrekkingen met de diensten van het Nederlandse of het Franse taalgebied, de taal van dat gebied (Nederlands of Frans).⁷²

Zo dient het Brugmann ziekenhuis een laboratoriumprotocol in het Nederlands te sturen aan een ziekenhuis dat in het Nederlandse taalgebied is gevestigd⁷³ en het OCMW van Brussel dient zich in het Nederlands tot het OCMW van Lennik te richten⁷⁴.

⁷¹ Art. 17, § 2 SWT.

⁷² Art. 17, § 3 SWT.

⁷³ Advies 24.037 van 23 september 1993.

⁷⁴ Advies 32.036 van 30 maart 2000.

C. Berichten en mededelingen aan het publiek

De berichten, mededelingen en formulieren worden in het Nederlands en in het Frans gesteld.⁷⁵ Derhalve moeten bijvoorbeeld straatnaamborden, berichten in gemeentehuizen, huis-aan-huis bestelde informatiebladen, aanbestedingsvoorwaarden van een gemeentelijke bouw ..., tweetalig zijn.

De publicaties aangaande de burgerlijke stand zijn echter enkel in de taal van de akte gesteld waarnaar zij verwijzen ingevolge de keuze van de particulier.

Voorbeelden: de opschriften op de gemeentelijke parkings, de straatnamen wanneer ze voorkomen op borden gericht aan het publiek, de aankondigingen van vacante betrekkingen en aanwervingen, de berichten in de gemeentelijke ziekenhuizen, de gemeentelijke publicaties ten behoeve van de inwoners van de gemeente (behalve de culturele activiteiten die slechts één enkele taalgroep aanbelangen⁷⁶), ...

Conform deze bepaling dient een Brusselse vzw die, door de overheid een taak van algemeen belang kreeg toebedeeld, haar statuten in beide talen in het *Belgisch Staatsblad* te publiceren.

Voorbeelden: straatnaamborden en stratenplannen zijn berichten en mededelingen aan het publiek in de zin van de SWT en dienen in het Nederlands en het Frans te zijn gesteld in Brussel-Hoofdstad.⁷⁷ Bij een inhuldiging van een tentoonstelling, georganiseerd door de stad Brussel, moeten de berichten en mededelingen aan het publiek, overeenkomstig artikel 18 van de SWT, in het Nederlands en in het Frans gesteld zijn. Een toespraak die gegeven wordt ter ere van een evenement georganiseerd door de stad Brussel is een bericht en mededeling aan het publiek en moet bijgevolg zowel in het Nederlands als in het Frans gehouden worden. Aangezien de toespraak enkel in het Frans werd gehouden, is de klacht gegrond. Geen enkele wetsbepaling eist echter dat een schepen van de stad Brussel beide talen waarvan het gebruik erkend is in de plaatselijke diensten van Brussel-Hoofdstad, begrijpt of spreekt.⁷⁸

D. Betrekkingen met particulieren en met bedrijven

1. Particulieren

In de plaatselijke diensten geschieden de betrekkingen met particulieren in de door hen gebruikte taal, voor zover die taal het Nederlands of het Frans is. Zo moeten o.m. rekeninguittreksels van elektriciteits- of gasbedrijven in de taal van de particulier opgesteld worden.⁷⁹

Indien de administratie de taalaanhorigheid van de particulier niet kent, richt zij zich tot hem in beide talen.

Wanneer de gemeentelijke administratie de taal van betrokkene kent, is zij verplicht hem de documenten, welke "betrekkingen met particulieren" zijn, in deze taal te sturen.

⁷⁵ Art. 18, eerste lid SWT.

⁷⁶;Art. 22 SWT.

⁷⁷ Advies 45.162 van 12 september 2014.

⁷⁸ Advies 43.213 van 29 juni 2012.

⁷⁹ Advies 24.076 van 10 februari 1993.

2. *Private bedrijven*

Aan een privaat bedrijf, gevestigd in een gemeente zonder speciale regeling van het Nederlandse of het Franse taalgebied, wordt geantwoord in de taal van de gemeente.⁸⁰

Artikel 19 van de SWT maakt een onderscheid tussen private ondernemingen en particulieren. Zo stelt voormeld artikel dat iedere plaatselijke dienst van Brussel-Hoofdstad in zijn betrekkingen met een particulier de door deze gebruikte taal gebruikt. Het tweede lid van datzelfde artikel schrijft echter voor dat aan een privaat bedrijf, dat in een gemeente zonder speciale regeling uit het Nederlandse of het Franse taalgebied gevestigd is, in de taal van die gemeente wordt geantwoord. Het doel dat door de wetgever beoogd wordt, is vermijden dat de diensten van het tweetalige gebied de bedrijven zouden aanzetten tot het gebruik van een andere taal dan die van het gebied waar ze gevestigd zijn.⁸¹

De VCT bepaalde het begrip private onderneming, alsook het eventuele onderscheid met de private persoon, de handelaar of de vennootschap.

In haar advies nr. 512 van 26 mei 1966 hernam zij de definitie van een private onderneming van Van Rijn, aangehaald tijdens de parlementaire besprekingen: "de verzameling van de materiële productiefactoren en van de menselijke factoren die in één enkele natuurlijke persoon kan worden verwezenlijkt".

De VCT vervolgt en verduidelijkt verder dat deze stelling bevestigd werd door minister Gilson, die op 25 juli 1963 het volgende verklaarde: 'ik geef aan, aangezien dit een verduidelijking is die dient te worden gemaakt, ik meen, in het kader van het verslag van de heer Stexhe, dat men hier alle ondernemingen beoogt.'⁸²

Tot slot preciseert de VCT dat het begrip 'privaat bedrijf' het winstoogmerk omsluit" en dat derhalve onder 'privaat bedrijf moet worden begrepen ieder privaat bedrijf dat economisch is gericht, ongeacht of het al dan niet personeel te werk stelt. In dit perspectief meent de VCT dat de handelaren, de landbouwers en de vaklui private ondernemingen zijn. Zij opteert dan ook voor een brede interpretatie van het begrip 'private onderneming'.⁸³

E. Akten, getuigschriften, verklaringen en vergunningen

In Brussel-Hoofdstad worden de akten, getuigschriften, verklaringen en vergunningen betreffende particulieren gesteld in het Nederlands of in het Frans, naargelang van de wens van de belanghebbende.⁸⁴

Voorbeeld: een getuigschrift van verzorging afgeleverd door een openbaar ziekenhuis⁸⁵, alle vervoerbewijzen.

Wat de taal van de huwelijksakte betreft, voorziet de wetgeving in haar huidige stand niet in de mogelijkheid van een tweetalige akte. Derhalve dient deze laatste gesteld te worden in de taal waarin de echtelingen beslissen hun aanvraag in te dienen ten gemeentehuize.⁸⁶

⁸⁰ Art. 19, tweede lid SWT.

⁸¹ Advies 47.056 van 22 mei 2015.

⁸² Advies 47.056 van 22 mei 2015.

⁸³ Advies 47.056 van 22 mei 2015.

⁸⁴ Art. 20, § 1 SWT.

⁸⁵ Advies 28.125 van 20 februari 1997.

⁸⁶ Advies 32.235 van 28 september 2000.

De bekendmakingen die betrekking hebben op de burgerlijke stand worden uitsluitend gedaan in de taal van de akte waarmee zij in verband staan.⁸⁷

De overschrijving van akten van de burgerlijke stand geschiedt in de oorspronkelijke taal, voor zover die taal het Nederlands of het Frans is.⁸⁸

F. Taalkennis van het personeel – benoemingen en bevorderingen

Wat de taalkennis van het personeel⁸⁹ in de plaatselijke diensten betreft, kan algemeen gesteld worden dat iedere kandidaat die dingt naar een ambt of betrekking in één van die diensten, het examen in het Nederlands of in het Frans aflegt, naar gelang de taal waarin hij zijn onderwijs heeft genoten. Is geen examen voorgeschreven, dan wordt de hoofdtal van de kandidaat bepaald door het stelsel van het genoten onderwijs.

Wanneer het voorgeschreven wordt, omvat het toelatingsexamen voor iedere kandidaat een schriftelijk of computergestuurd gedeelte over de elementaire kennis van de tweede taal.

Indien geen toelatingsexamen voorgeschreven wordt, moet de kandidaat, vóór zijn benoeming, aan een schriftelijk of computergestuurd examen over dezelfde kennis onderworpen worden.⁹⁰

De hogere ambtenaren dienen te slagen voor een examen over de voldoende kennis van de tweede taal.⁹¹

Het personeel dat in contact komt met het publiek dient het bewijs te leveren van een aan de aard van de waar te nemen functie aangepaste voldoende of elementaire kennis van de tweede taal. Deze moet vooraf worden aangetoond.⁹²

Ten slotte, bij de werving van hun personeel, dienen de besturen van de gemeenten en die van de openbare besturen die aan de gemeenten ondergeschikt zijn, ten minste 50% van de te begeven betrekkingen in gelijke mate te verdelen over de twee taalgroepen. Het betreft hier het personeel lager dan de rang van directeur, omdat er op het directieniveau een wettelijke numerieke gelijkheid bestaat.⁹³

G. Uitzondering wat de culturele activiteit van sommige instellingen betreft

In afwijking van het tweetaligheidsprincipe zijn de instellingen waarvan de culturele activiteit uitsluitend één taalgroep aanbelangt onderworpen aan het stelsel dat van toepassing is op het overeenkomstige gebied.⁹⁴

Voorbeeld: de kinderdagverblijven en peuterafdelingen, theaters die voorstellingen in één taal geven, gemeentelijke bibliotheken met eentalig stelsel ondersteund door één van beide gemeenschappen, ...

⁸⁷ Art. 18, tweede lid SWT.

⁸⁸ Art. 20, § 2 SWT.

⁸⁹ Art. 21 SWT.

⁹⁰ Art. 21, § 2 SWT.

⁹¹ Art. 21, § 4 SWT.

⁹² Art. 21, § 5 SWT.

⁹³ Art. 21, § 7 SWT.

⁹⁴ Art. 22 SWT.

Afdeling 3. Het taalgebruik in de plaatselijke diensten van de zes randgemeenten en de taalgrensgemeenten

§ 1. Het taalgebruik in de plaatselijke diensten van de zes randgemeenten (artt. 23 tot 31 SWT)

A. Toepassingsgebied *ratione loci*

De gemeenten Drogenbos, Kraainem, Linkebeek, Sint-Genesius-Rode, Wemmel, Wezembeek-Oppem worden randgemeenten genoemd.

B. Taalgebruik in binnendienst

In hun binnendienst gebruiken de randgemeenten uitsluitend het Nederlands.⁹⁵

C. Betrekkingen met andere diensten

De plaatselijke diensten van de randgemeenten gebruiken uitsluitend het Nederlands in hun betrekkingen met de diensten waaronder zij ressorteren, in hun betrekkingen met de diensten uit het Nederlandse taalgebied en met de diensten uit Brussel-Hoofdstad.⁹⁶

D. Berichten, mededelingen en formulieren bestemd voor het publiek

De plaatselijke diensten van de randgemeenten stellen hun berichten, mededelingen en formulieren die voor het publiek bestemd zijn, in het Nederlands en in het Frans⁹⁷, met voorrang voor het Nederlands.

Zo heeft de VCT steeds gesteld dat, in tegenstelling tot het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, waar beide landstalen per definitie op voet van gelijkheid staan, de randgemeenten tot het eentalige Nederlandse taalgebied behoren, waar, voor deze gemeenten bijzondere regelingen zijn vastgesteld die van de algemene geldende regeling afwijken. Dit betekent dat in een eentalig gebied die bijzondere regelingen er niet mogen toe leiden dat de taal van het gebied de voorrang zou verliezen, en het betekent bovendien dat die bijzondere regelingen er niet mogen op neerkomen dat de twee talen in alle opzichten worden gelijkgesteld (o.a. advies 43.102 van 20 januari 2012).

Teneinde voormelde voorrang tot uiting te brengen bestaat de VCT –adviespraktijk erin om, in casu, in het Nederlandse taalgebied de Nederlandse tekst aan de Franse tekst te laten voorafgaan, hetzij van links naar rechts, hetzij van boven naar onder.⁹⁸

Deze zienswijze komt evenzeer tot uiting in de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof luidens welke, hoewel de SWT ten behoeve van de Franstalige inwoners in de randgemeenten in een bijzondere regeling voorzien, die regeling geen afbreuk mag doen aan het principiële eentalig karakter van het Nederlandse taalgebied waartoe die gemeenten behoren. Zulks impliceert dat de taal die er in bestuurszaken moet worden gebruikt in beginsel het Nederlands is en dat de bepalingen die het gebruik van een andere taal toestaan niet tot gevolg mogen hebben dat afbreuk wordt gedaan aan

⁹⁵ Art. 23 SWT.

⁹⁶ Art. 23 SWT.

⁹⁷ Art. 24, eerste lid SWT.

⁹⁸ Adviezen 22.229 van 18 november 1992, 24.166 van 25 november 1993, 28.037B van 12 juni 1997, 43.044 van 10 juni 2011, 43.083 van 25 november 2011, 45.044 van 7 juni 2013 en 45.134 van 27 juni 2014.

de door artikel 4 van de Grondwet gewaarborgde voorrang van het Nederlands (arrest GwH nr. 26/98 van 10 maart 1998).

E. De akten

Inzake de taal van de akten gelden bijzondere bepalingen voor de te Drogenbos, Kraainem, Linkebeek en Wemmel gevestigde plaatselijke diensten. Deze akten worden gesteld in het Nederlands of in het Frans, volgens de wens van de belanghebbende.⁹⁹ Wat de akten van de burgerlijke stand betreft, die in het Nederlands of het Frans gesteld zijn, deze worden overgeschreven in hun oorspronkelijke taal.¹⁰⁰

In de twee andere randgemeenten Sint-Genesius-Rode en Wezembeek-Oppem worden de akten gesteld en overgeschreven in het Nederlands.¹⁰¹ Zonder kosten kan evenwel een vertaling worden bekomen. Een verkoopovereenkomst tussen de gemeente Wezembeek-Oppem en een particulier werd nietig verklaard omdat ze niet *ab initio* in het Nederlands gesteld was.¹⁰²

F. Betrekkingen met particulieren

De betrekkingen met particulieren – zowel wat het schriftelijke als het mondelinge taalgebruik betreft – geschieden in de taal van betrokkenen. Indien de bevoegde dienst de taal van de particulier niet kent, moeten de documenten in het Nederlands worden toegestuurd. De belanghebbende kan evenwel de plaatselijke dienst verzoeken hem de bedoelde stukken in het Frans toe te zenden. Voor de particulieren die niet in de betreffende randgemeenten gevestigd zijn, is het stelsel van gemeen recht voor de gemeenten uit het Nederlandse taalgebied van toepassing.

G. Getuigschriften, verklaringen, machtigingen en vergunningen

De aan de particulieren uit te reiken getuigschriften, verklaringen, machtigingen en vergunningen worden in deze gemeenten, volgens de wens van de belanghebbende, opgesteld in het Nederlands of in het Frans.¹⁰³

H. Taalkennis van het personeel - benoemingen en bevorderingen

In de randgemeenten kan niemand in een plaatselijke dienst benoemd worden indien hij of zij de Nederlandse taal niet kent. De examens gebeuren in dezelfde taal. De kennis van die taal moet blijken uit het diploma, het getuigschrift of uit een examen. Bijzondere bepalingen gelden bovendien in de randgemeenten Drogenbos, Kraainem, Linkebeek en Wemmel. In deze vier randgemeenten mag niemand omgang hebben met het publiek zo hij geen elementaire kennis van het Frans bezit.¹⁰⁴

In de twee andere randgemeenten (Sint-Genesius-Rode en Wezembeek-Oppem) wordt geen taalexamen opgelegd aan het personeel dat omgang heeft met het publiek. Er is wettelijk geen bijzondere kennis vereist voor deze personeelsleden. De dienst moet evenwel op zulkdanige wijze zijn georganiseerd dat ieder burger in zijn eigen taal, het Nederlands of het Frans, kan worden bediend.¹⁰⁵

⁹⁹ Art. 28, eerste lid SWT.

¹⁰⁰ Art. 28, tweede lid.

¹⁰¹ Art. 30, eerste en tweede lid SWT.

¹⁰² Advies 3.974 van 15 januari 1976.

¹⁰³ Art. 26 SWT.

¹⁰⁴ Art. 29 SWT.

¹⁰⁵ Art. 31 SWT.

§ 2. Het taalgebruik in de plaatselijke diensten van de taalgrensgemeenten

A. Toepassingsgebied ratione loci

De taalgrensgemeenten zijn de volgende:

In het Nederlandse taalgebied:

- Mesen (arrondissement Ieper)
- Spiere-Helkijn (arrondissement Kortrijk)
- Ronse (arrondissement Oudenaarde)
- Bever (arrondissement Halle-Vilvoorde)
- Voeren en Herstappe (arrondissement Tongeren)

In het Franse taalgebied:

- Edingen (arrondissement Zinnik)
- Moeskroen (arrondissement Moeskroen)
- Komen-Waasten (arrondissement Moeskroen)
- Vloesberg (arrondissement Aat)

B. Taalgebruik in binnendienst en met andere diensten

De plaatselijke dienst die in een taalgrensgemeente is gevestigd, gebruikt het Frans voor de gemeenten die in het Franse taalgebied gelegen zijn, en het Nederlands voor de gemeenten die in het Nederlandse taalgebied zijn gelegen. Hetzelfde geldt voor de betrekkingen met de diensten waaronder zij ressorteren en voor de betrekkingen met de diensten van het betreffende taalgebied en uit Brussel-Hoofdstad.

C. Berichten, mededelingen en formulieren bestemd voor het publiek

In de taalgrensgemeenten worden de voor het publiek bestemde berichten en mededelingen gesteld in het Nederlands en in het Frans.¹⁰⁶ De V.C.T. onderzocht het probleem met betrekking tot de praktische verwezenlijking van de tweetaligheid "Nederlands-Frans" van de berichten en mededelingen aan het publiek in de taalgrensgemeenten (artikel 11, § 2, tweede lid SWT). Zij oordeelde dat de voorrang dient te worden verleend aan de taal van het gebied.¹⁰⁷

Zo bijvoorbeeld moeten de straatnaamborden, wel tegelijk en integraal in het Nederlands en in het Frans worden gesteld, maar niet op dezelfde voet van gelijkheid als in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. De teksten in de andere taal dan die van het taalgebied hoeven dan ook niet noodzakelijk in hetzelfde lettertype of dezelfde lettergrootte te worden gesteld. Ze moeten wel in een adequate en leesbare vorm worden weergegeven.¹⁰⁸

De formulieren in de taalgrensgemeenten moeten niet in het Nederlands en in het Frans worden gesteld, doch enkel in de taal van het gebied.

¹⁰⁶ Art. 11, § 2, tweede lid SWT.

¹⁰⁷ Advies 41.091 van 30 april 2010, bevestigd door de adviezen 41.219 van 21 mei en 42.045 van 7 juli 2010.

¹⁰⁸ Advies 45.087 van 22 december 2013.

Volgens de vaste rechtspraak van de VCT echter verkrijgt een formulier dat door een bepaalde particulier wordt aangevraagd, welke dit in zijn taal wenst te ontvangen, het karakter van een betrekking tussen de openbare dienst en de particulier (cf. adviezen 26.017 van 1 december 1994, 27.051 van 4 mei 1995, 27.064 van 11 mei 1995, 29.074 van 10 juli 1997, 30.047 van 18 juni 1998 en 31.224 van 9 november 2000).¹⁰⁹

D. Akten

De akten betreffende particulieren, die in de taal van het gebied worden gesteld, worden door de dienst die de akte heeft opgesteld op eenvoudig verzoek van de belanghebbende vertaald.

Onder "belanghebbenden" dient te worden begrepen de particulieren die in de betrokken taalgrensgemeente verblijven; met deze term worden niet de overheidsadministraties bedoeld.

E. Betrekkingen met particulieren

De plaatselijke diensten van de taalgrensgemeenten richten zich tot de particulieren in het Nederlands of in het Frans, naargelang van de taal waarvan deze zich hebben bediend of waarvan zij het gebruik hebben gevraagd.¹¹⁰ De plaatselijke diensten van vermelde gemeenten moeten zo zijn georganiseerd dat steeds aan deze verplichtingen kan worden voldaan.

Zo is in een OCMW-ziekenhuis van een taalgrensgemeente, het gebruik van tweetalige facturen strijdig met de taalwetten. Het document in kwestie moet volledig in de taal van de patiënt gesteld zijn, voor zover die taal het Nederlands of het Frans is. En wanneer de taalaanhorigheid van de betrokkene niet bekend is, bestaat het weerlegbaar vermoeden dat de taal van de particulier die is van het gebied waar hij woont.¹¹¹

Enkel de particulieren gevestigd in de betrokken taalgrensgemeente kunnen verzoeken om hun betrekkingen met de diensten van die gemeente in het Nederlands of het Frans, naargelang het geval, te laten verlopen. Voor de andere is het taalstelsel van gemeen recht van de gemeenten zonder speciale taalregeling van het Nederlandse of Franse taalgebied van toepassing.

F. Getuigschriften, verklaringen, machtigingen en vergunningen

In de taalgrensgemeenten worden de getuigschriften afgegeven in de taal van de belanghebbende, maar verklaringen, machtigingen en vergunningen worden afgegeven in de taal van het gebied.¹¹² Dit betekent dat men in een taalgrensgemeente wel zijn identiteitskaart in zijn taal, het Nederlands of het Frans kan bekomen, maar dat een bouwvergunning door een Franstalige aangevraagd in Voeren, in het Nederlands zal gesteld zijn.

G. Taalkennis van het personeel - benoemingen en bevorderingen

In de plaatselijke diensten van de taalgrensgemeenten moet iedereen de taal van het gebied kennen. Nochtans dienen bepaalde ambtenaren, namelijk de gemeentesecretaris, de gemeenteontvanger, de secretaris en de ontvanger van het O.C.M.W., alsook de politiechef, vooraf te slagen voor een examen over de voldoende kennis van de tweede taal.¹¹³ Bovendien mag niemand een ambt

¹⁰⁹ Advies 46.085 van 22 november 2014.

¹¹⁰ Art. 12, derde lid SWT.

¹¹¹ Advies 30.157 van 22 oktober 1998.

¹¹² Art. 14, § 2, b) SWT.

¹¹³ Art. 15, § 2, eerste lid SWT.

bekleden waarin hij in contact komt met het publiek, indien hij niet vooraf geslaagd is voor een examen over de elementaire kennis van de tweede taal.¹¹⁴

In de andere plaatselijke diensten, bijvoorbeeld in het postkantoor, mag niemand een ambt bekleden waarin hij in contact komt met het publiek, indien hij niet een aan het ambt aangepaste voldoende of elementaire kennis bezit van de tweede taal.

De taalexamens in de taalgrensgemeenten worden onder het toezicht van een vertegenwoordiger van de VCT door de gemeentelijke overheden zelf georganiseerd.

¹¹⁴ Art. 15, § 2, tweede lid SWT.

Afdeling 4: Het taalgebruik in het Duitse taalgebied

§ 1. Het toepassingsgebied *ratione loci*

Er zijn negen gemeenten in het Duitse taalgebied: Sankt Vith, Raeren, Eupen, Lontzen, Kelmis, Bütgenbach, Büllingen, Burg-Reuland en Amel.

Deze negen gemeenten zijn, ten behoeve van de Franstaligen, begiftigd met een speciale taalregeling. Het Duitse taalgebied bevindt zich immers geheel in de provincie Luik en situeert zich dan ook op het grondgebied van het Waalse Gewest.

§ 2. Taalgebruik in de plaatselijke diensten van het Duitse taalgebied

A. In binnendienst en in betrekkingen met andere diensten

Iedere plaatselijke dienst die in het Duitse taalgebied is gevestigd, gebruikt uitsluitend de taal van zijn gebied in zijn binnendiensten, in zijn betrekkingen met de diensten waaronder hij ressorteert en in zijn betrekkingen met de andere diensten uit hetzelfde taalgebied en uit Brussel-Hoofdstad.

Nochtans mag de plaatselijke dienst gevestigd in datzelfde taalgebied, indien hij dit nuttig oordeelt, een vertaling voegen bij de bescheiden die hij richt aan de diensten waaronder hij ressorteert en aan die uit Brussel-Hoofdstad.¹¹⁵

De oproepingsbrieven en alle stukken die aan de gemeenteraad worden voorgelegd, dienen in het Duits te zijn gesteld.¹¹⁶

B. Berichten, mededelingen en formulieren bestemd voor het publiek

De berichten, mededelingen en formulieren die voor het publiek bestemd zijn, worden in het Duits en in het Frans gesteld.¹¹⁷

In het kader van een openbare aanbesteding dient het lastenboek in het Duits en in het Frans gesteld te zijn, en niet enkel in het Frans.¹¹⁸

C. Akten die particulieren betreffen

Iedere plaatselijke dienst, die in het Duitse taalgebied gevestigd is, stelt de akten die particulieren betreffen in het Duits.

Iedere belanghebbende kan daarvan, zonder bijkomende onkosten en zonder verantwoording van zijn aanvraag, bij de dienst die de akte heeft opgemaakt, een gewaarmerkte Franse vertaling met waarde van uitgifte of van gelijkluidend afschrift bekomen.¹¹⁹

¹¹⁵ Art. 10, eerste en tweede lid SWT.

¹¹⁶ Advies 24.047 van 10 februari 1993.

¹¹⁷ Art. 11, § 2, eerste lid SWT.

¹¹⁸ Advies 31.047 van 20 en 27 januari 2000.

¹¹⁹ Art. 13, § 2 SWT.

D. Betrekkingen met particulieren

Iedere plaatselijke dienst, die in het Duitse taalgebied is gevestigd, gebruikt uitsluitend de taal van zijn gebied voor zijn betrekkingen met de particulieren, onverminderd de mogelijkheid die hem gelaten wordt aan de particulieren, die gevestigd zijn in een ander taalgebied, te antwoorden in de taal waarvan de betrokkenen zich bedienen.

Er wordt echter steeds geantwoord in de taal die door de particulier gebruikt wordt, wanneer deze zich wendt in het Frans of in het Duits tot een dienst die gevestigd is gemeente uit het Duitse taalgebied.¹²⁰

De provincie Luik dient in het Frans te antwoorden aan een particulier van het Duitse taalgebied die het Frans gebruikt.¹²¹

Voorbeeld: de Belgacomwinkel die in Sankt Vith is gevestigd, dient zo te zijn georganiseerd dat in het Duits kan worden geantwoord aan de particulieren die er komen, en de vakantieperiode kan niet rechtvaardigen dat Duitstaligen niet in hun taal konden worden bediend.¹²²

E. Getuigschriften, verklaringen, machtigingen en vergunningen

De getuigschriften, verklaringen, machtigingen en vergunningen worden in het Duits of het Frans gesteld volgens de wens van de belanghebbende.¹²³

F. De taalkennis van het personeel – benoemingen en bevorderingen

Niemand kan tot een ambt of betrekking benoemd of bevorderd worden indien hij de taal van het gebied niet kent.¹²⁴

Het logische gevolg van deze § 2 is dat in de gemeenten van het Duitse taalgebied de diensten derwijze moeten zijn georganiseerd dat het publiek zonder enige moeite in het Duits of in het Frans kan worden te woord gestaan.¹²⁵ Aan de ambtenaren van deze diensten kan echter geen kennis van de tweede taal – het Frans – worden opgelegd.

Afdeling 5. Taalstelsel in de plaatselijke diensten van de gemeenten uit het Malmédyse

§ 1. Toepassingsgebied *ratione loci*

Het gaat om de gemeenten Malmédy en Weismes, gesitueerd op het grondgebied van het Waalse Gewest en in het Franse taalgebied.

¹²⁰ Art. 12, eerste en tweede lid SWT.

¹²¹ Advies 26.034 van 28 april 1994.

¹²² Advies 31.065 van 21 oktober 1999.

¹²³ Art. 14, § 3 SWT.

¹²⁴ Art. 15, § 1, eerste lid SWT.

¹²⁵ Art. 15, § 3 SWT.

§ 2. Behandeling in binnendienst en met andere diensten

Deze gemeenten gebruiken het Frans in hun betrekkingen met de diensten waaronder zij ressorteren, alsook in hun betrekkingen met de andere diensten uit hetzelfde taalgebied en uit Brussel-Hoofdstad.¹²⁶

§ 3. Berichten, mededelingen en formulieren bestemd voor het publiek

De plaatselijke diensten die in het Franse taalgebied zijn gevestigd, stellen de berichten, mededelingen en formulieren die bestemd zijn voor het publiek uitsluitend in de taal van het gebied.

Deze documenten worden echter in het Frans en het Duits gesteld in de gemeenten uit het Malmedyse, indien hun gemeenteraad zulks beslist.

Tot op heden heeft geen enkele van deze gemeenten van deze mogelijkheid gebruik gemaakt.

§ 4. Akten die particulieren betreffen

De akten in de gemeenten uit het Malmedyse worden in het Frans opgesteld, maar iedere belanghebbende die in deze gemeenten verblijft, kan, zonder bijkomende onkosten en zonder verantwoording van zijn aanvraag, bij de dienst die de akte heeft opgemaakt een gewaarmerkte Duitse vertaling met waarde van uitgifte of van gelijkkluidend afschrift verkrijgen.¹²⁷

§ 5. Betrekkingen met particulieren

In de gemeenten uit het Malmedyse wordt aan de particulier steeds geantwoord in de taal die hij gebruikt wanneer het het Frans of het Duits betreft.¹²⁸

§ 6. Getuigschriften, verklaringen, machtigingen en vergunningen

De getuigschriften, verklaringen, machtigingen en vergunningen worden in het Frans of het Duits gesteld volgens de wens van de belanghebbende.¹²⁹

§ 7. De taalkennis van het personeel – benoemingen en bevorderingen

Niemand kan bevorderd of benoemd worden in een plaatselijke dienst als hij het Frans niet kent.¹³⁰ Het logische gevolg van deze afdeling 5 is dat de diensten in de gemeenten uit het Malmedyse zo georganiseerd dienen te zijn dat het publiek zonder enige moeite in het Frans of in het Duits te woord kan worden gestaan.¹³¹ Geen enkele kennis van de tweede taal (het Duits) kan worden opgelegd aan de personeelsleden.

¹²⁶ Art. 10, § 1, eerste lid SWT.

¹²⁷ Art. 13, § 1, derde lid, a) SWT.

¹²⁸ Art. 12, tweede lid SWT.

¹²⁹ Art. 14, § 2, a) SWT.

¹³⁰ Art. 15, § 1, eerste lid SWT.

¹³¹ Art. 15, § 3 SWT.

HOOFDSTUK 4.

HET TAALGEBRUIK IN DE GEWESTELIJKE DIENSTEN

Afdeling 1. Terminologie: begrip gewestelijke dienst

Voorafgaand dient er te worden opgemerkt dat er een onderscheid dient te worden gemaakt tussen de term "gewestelijke diensten", die gebruikt wordt door de SWT, en de gedecentraliseerde en centrale diensten van het Waalse en Vlaamse Gewest.

Gewestelijke diensten zijn die diensten waarvan de werkring meer dan één gemeente, maar niet het hele land bestrijkt. De werkring wordt het ambtsgebied genoemd.

Gewestelijke diensten zijn bijvoorbeeld de intercommunales (bv. Vivaqua), de gewestelijke ontvangkantoren van de belastingen, de auto-inspectiediensten, de provinciebesturen, brandweerdiensten waarvan de werkring meerdere gemeenten bestrijkt, ...

Om het taalstelsel van de gewestelijke diensten te bepalen, speelt de vestiging van de zetel van de dienst een belangrijke rol.

De gewestelijke diensten kunnen ofwel homogeen zijn, dit wil zeggen als de werkring uitsluitend gemeenten omvatten zonder speciale taalregeling, ofwel kunnen zij in hun ambtsgebied gemeenten hebben zonder en gemeenten mét een speciale taalregeling.

Afdeling 2. Taalgebruik

§ 1. De gewestelijke taalhomogene diensten waarvan de zetel in dit gebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad gevestigd is (art. 33 SWT)

a. In binnendienst en in betrekkingen met andere diensten

De gewestelijke diensten waarvan de werkkring uitsluitend gemeenten zonder speciale regeling van het Nederlandse of Franse taalgebied bestrijkt en waarvan de zetel in dit gebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad is gevestigd, gebruiken in hun binnendiensten maar ook in hun betrekkingen met de diensten waaronder zij ressorteren, met de andere diensten uit hetzelfde taalgebied of met andere diensten uit Brussel Hoofdstad, uitsluitend de taal van het gebied waarin zij gevestigd zijn.

b. Berichten, mededelingen en formulieren bestemd voor het publiek

De berichten, mededelingen en formulieren bestemd voor het publiek, worden door deze diensten uitsluitend in de taal van het gebied gesteld.¹³²

c. Betrekkingen met particulieren

In hun betrekkingen met particulieren gebruiken zij uitsluitend de taal van het gebied, onverminderd de mogelijkheid die hun gelaten wordt om met particulieren die in een ander taalgebied wonen, te corresponderen in de taal waarvan betrokkenen gebruik hebben gemaakt (hoffelijkheidsprincipe).¹³³

d. Akten, getuigschriften, verklaringen, machtigingen en vergunningen

De akten, getuigschriften, verklaringen, machtigingen en vergunningen die aan de particulieren worden afgegeven, stellen deze diensten in de taal van het gebied. Ieder die er de noodzaak van aantoonde, kan echter een vertaling bekomen onder de in artikel 13, § 1 SWT bepaalde voorwaarden.¹³⁴

e. De taalkennis van het personeel – benoemingen en bevorderingen

In deze taalhomogene diensten kan uiteraard niemand benoemd of bevorderd worden indien hij, of zij, conform de regels van artikel 15, § 1 SWT, de taal van het gebied niet kent.¹³⁵

De kennis van een andere taal dan die van het taalgebied kan niet worden opgelegd aan het personeel van deze diensten, behalve wanneer deze kennis inherent is aan de functie, waarbij de VCT zich hierover, geval per geval, vooraf heeft uitgesproken.¹³⁶

¹³² Art. 33, § 1, tweede lid SWT.

¹³³ Art. 33, § 1, derde lid SWT.

¹³⁴ Art. 33, § 1, vierde lid SWT.

¹³⁵ Art. 38, § 1, eerste lid SWT.

¹³⁶ Adviezen 44.115 van 1 maart 2013 en 45.054 van 28 juni 2013.

§ 2. De gewestelijke niet-taalhomogene diensten

A. Gewestelijke dienst waarvan de werkkring gemeenten met een speciale taalregeling of met verschillende regelingen uit het Nederlandse of Franse taalgebied bestrijkt, en waarvan de zetel in hetzelfde gebied is gevestigd¹³⁷, en gewestelijke dienst waarvan de werkkring gemeenten van het Duitse taalgebied bestrijkt en waarvan de zetel in hetzelfde gebied is gevestigd (art. 34, §1 SWT)¹³⁸

a. In binnendienst en in betrekkingen met andere diensten

De gewestelijke diensten waarvan de werkkring gemeenten bestrijkt zonder en gemeenten mét een speciale taalregeling uit het Nederlandse / Franse taalgebied, gebruiken in hun binnendiensten, alsook in hun betrekkingen met de diensten waaronder zij ressorteren en in hun betrekkingen met de andere diensten uit hetzelfde taalgebied en uit Brussel-Hoofdstad, uitsluitend de taal van het gebied waar ze gevestigd zijn.¹³⁹

Voorbeeld: de provincie Vlaams-Brabant dient haar beslissing aangaande de vergunning om een verbrandingsoven te exploiteren in het Nederlands aan de gemeente Drogenbos over te maken, waarbij deze gemeente dient te voorzien in de vertaling naar het Frans opdat deze ter kennis van het publiek gebracht wordt.¹⁴⁰

b. Berichten en mededelingen en formulieren bestemd voor het publiek

Hij stelt de berichten en mededelingen die aan het publiek worden verstrekt, in de taal (talen) die terzake opgelegd zijn aan de plaatselijke diensten van de gemeenten van zijn zetel.

De formulieren daarentegen genieten dezelfde rechten als die welke erkend zijn in de gemeenten begiftigd met een speciale taalregeling wanneer de gewestelijke dienst in een gemeente zonder speciale taalregeling is gevestigd.¹⁴¹

c. Betrekkingen met particulieren

In zijn betrekkingen met particulieren, gebruikt deze dienst de taal die ter zake is opgelegd aan de plaatselijke diensten van de woonplaats van de betrokkene.¹⁴² Er bestaat een weerlegbaar vermoeden dat de particulier de taal spreekt van het gebied waar hij woont. Voorbeelden: afwezigheidsbericht vanwege de intercommunale Interмосane, berichtgeving door de RSVZ aan een inwoner van de gemeente Wommel, een telefonisch contact met Vivaqua, ...¹⁴³

Volgens de vaste rechtspraak van de VCT behelst het woord "particulier", gebruikt door de SWT, de private sector in tegenstelling tot de publieke sector, en behelst het tegelijkertijd de fysieke personen als de private bedrijven, zonder de minste afwijking wat de gemeenten met speciale taalregeling betreffen.

¹³⁷ Art. 34, § 1, eerste lid, a) SWT.

¹³⁸ Art. 34, § 1, eerste lid, b) SWT.

¹³⁹ Art. 34, § 1, tweede lid SWT.

¹⁴⁰ Adviezen 29.200 en 30.003 van 29 oktober 1998.

¹⁴¹ Art. 34, § 1, derde lid SWT.

¹⁴² Art. 34, § 1, vijfde alinea SWT.

¹⁴³ Advies 43.093 van 9 september 2011, 43.164 van 9 december 2011 40.173 van 18 december 2010.

Er dient enkel een onderscheid te worden gemaakt tussen particulieren en private bedrijven voor de private bedrijven die in een gemeenten zonder speciale regeling gevestigd zijn, in welk geval de openbare dienst aan dit bedrijf antwoordt in de taal van het gebied.¹⁴⁴

d. Akten, getuigschriften, verklaringen, machtigingen en vergunningen

De akten, getuigschriften, verklaringen, machtigingen en vergunningen worden gesteld in de taal die de plaatselijke diensten van de woonplaats van de aanvrager moeten gebruiken.¹⁴⁵

Zo bijvoorbeeld is een pensioenbeslissing een akte, met name, een document met als doel een juridische handeling vast te stellen. In de gemeenten Sint-Genesius-Rode en Wezembeek-Oppem, worden de akten in het Nederlands gesteld (artikel 30 SWT). Deze pensioenbeslissing van het gewestelijk bureau is naar inhoud een administratieve beslissing en naar vorm een akte. Iedere belanghebbende kan daarvan echter, zonder bijkomende onkosten en zonder verantwoording van zijn aanvraag, een gewaarmerkte in het Franse gestelde verklaring met waarde van uitgifte of van gelijkluidend afschrift bekomen.¹⁴⁶

Ander voorbeeld: een aangetekende brief waarmee aan een particulier de beslissing van een gewestelijke directeur van de directe belastingen uit het Nederlandse taalgebied wordt meegedeeld om een aanslag te vernietigen.

De dienst directe belastingen dient beschouwd te worden als een gewestelijke dienst in de zin van artikel 34, § 1, a, van de SWT.

Een beslissing die door de gewestelijke directeur der belastingen of door zijn gedelegeerde wordt genomen i.v.m. de nietigverklaring van een belasting moet worden beschouwd als een administratieve akte, en overeenkomstig artikel 34, § 1, van de voornoemde wetten, dat in casu verwijst naar artikel 13, § 1, eerste lid, moet, in het Nederlandse taalgebied, een akte betreffende een particulier in het Nederlands worden gesteld.

De brief waarin de beslissing wordt betekend aan een Franstalige inwoner van een gemeente met een speciale taalregeling moet daarentegen, conform artikel 34, § 1, van de voornoemde wetten, dat in casu verwijst naar artikel 12, laatste lid, uitsluitend in het Frans worden gesteld en, op grond van artikel 13, § 1, 3^e lid, een Franse vertaling bevatten van de in het Nederlands gestelde beslissing.¹⁴⁷

Wanneer ingevolge die regeling aan betrokkene geen taalkeuze gelaten wordt kan hij, voor zover hij er de noodzaak van aantoon, een vertaling van het bescheid bekomen onder de in artikel 13, § 1, van de SWT, bepaalde voorwaarden.¹⁴⁸

e. Taalkennis van het personeel – benoemingen en bevorderingen

Ook in deze gewestelijke diensten kan niemand benoemd of bevorderd worden zo hij de streektaal niet kent.¹⁴⁹ Deze diensten moeten wel zo georganiseerd zijn, dat het publiek te woord gestaan worden in de talen die in de gemeenten uit het ambtsgebied erkend zijn.¹⁵⁰ Dit veronderstelt dat een aantal ambtenaren wel een objectieve kennis hebben van de tweede taal.

¹⁴⁴ Advies 30.334 van 21 oktober 1999.

¹⁴⁵ Art. 35, § 1, zesde lid SWT.

¹⁴⁶ Advies 31.116 van 27 februari 2000.

¹⁴⁷ Advies 26.124 van 27 oktober 1994.

¹⁴⁸ Art. 34, § 1, zesde lid SWT.

¹⁴⁹ Art. 38, § 1 SWT.

¹⁵⁰ Art. 38, § 3 SWT.

B. Het taalstelsel van de gewestelijke dienst waarvan de werkring uitsluitend gemeenten van Brussel-Hoofdstad bestrijkt of waarvan de werkring gemeenten van Brussel-Hoofdstad bestrijkt en tegelijkertijd gemeenten van het Nederlandse of Franse taalgebied of van beide gebieden (art. 35, § 1 SWT)

Iedere gewestelijke dienst waarvan de werkring uitsluitend gemeenten uit Brussel-Hoofdstad omvat, ofwel gemeenten uit Brussel-Hoofdstad¹⁵¹ en tevens gemeenten uit het Nederlandse of het Franse taalgebied, of uit beide taalgebieden¹⁵², valt onder dezelfde taalregeling als de plaatselijke diensten die gevestigd zijn in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

Is een gewestelijke dienst waarvan de werkring uitsluitend gemeenten uit Brussel-Hoofdstad bestrijkt: bijvoorbeeld het ziekenhuiscentrum Etterbeek-Elsene¹⁵³, de gewestelijke directie van Brussel, kantoor van Sint-Jans-Molenbeek en Sint-Agatha-Berchem¹⁵⁴, ...

Is een gewestelijke dienst waarvan de werkring gemeenten van Brussel-Hoofdstad bestrijkt en tegelijkertijd gemeenten van het Nederlandse of Franse taalgebied of van beide gebieden: de administratie van het Kadaster – directie Brussel¹⁵⁵, de intercommunale Sibelgaz¹⁵⁶, de Brusselse intercommunale watermaatschappij (BIWM)¹⁵⁷, de dienst directe belastingen van Wemmel-Wezembeek¹⁵⁸, ...

Het taalstelsel van het personeel van deze diensten is onderworpen aan de bepalingen van de SWT die van toepassing zijn op de personeelsleden van de plaatselijke diensten die in Brussel-Hoofdstad gevestigd zijn¹⁵⁹, met name artikel 21 van de SWT.¹⁶⁰

Er dient echter te worden gepreciseerd dat ondanks de duidelijke verwijzing van artikel 35 naar de regels die de plaatselijke Brusselse diensten regelen, de regel van de numerieke gelijkheid ingeschreven in artikel 21, § 7, tweede lid, van de SWT, niet van toepassing is op de gewestelijke diensten, aangezien deze regel enkel de administraties van de gemeenten beoogt en van overheidspersonen die aan de gemeenten onderworpen zijn.

De SWT schrijven bovendien geen vaststelling van de taalkaders voor de gewestelijke diensten die in Brussel-Hoofdstad gevestigd zijn voor.

C. Het taalstelsel van de gewestelijke dienst waarvan de zetel in Brussel-Hoofdstad gevestigd is en waarvan de werkring gemeenten uit het Franse en het Nederlandse taalgebied bestrijkt (art. 34, § 2 SWT)

Het taalstelsel dat van toepassing is, is datgene dat onder punt B van deze paragraaf werd omschreven.¹⁶¹

¹⁵¹ Art. 35, § 1, a) SWT.

¹⁵² Art. 35, § 1, b) SWT.

¹⁵³ Advies 30.349 van 24 juni 1999.

¹⁵⁴ Advies 27.001 van 16 februari 1995.

¹⁵⁵ Advies 29.253 van 20 mei 1999.

¹⁵⁶ Advies 30.153/A van 14 februari 1999.

¹⁵⁷ Advies 31.152 van 16 december 1999.

¹⁵⁸ Advies 25.132 van 19 mei 1994.

¹⁵⁹ Art. 38, § 4 SWT.

¹⁶⁰ Cf. p. 23.

¹⁶¹ Art. 34, §2 SWT.

D. Het taalstelsel van de gewestelijke dienst waarvan de werkring gemeenten van vier taalggebieden bestrijkt (art. 35, § 2 SWT)

Deze diensten zijn onderworpen aan het stelsel dat van toepassing is op de uitvoeringsdiensten waarvan de werkring het gehele land bestrijkt¹⁶², en hun personeel is onderworpen aan de bepalingen die van toepassing zijn op het personeel van deze uitvoeringsdiensten.¹⁶³¹⁶⁴

Worden beoogd door deze bepalingen: de federatie van de socialistische en syndicale mutualiteiten van de provincie Luik¹⁶⁵, ...

E. Gewestelijke dienst waarvan de werkring gemeenten uit verschillende taalggebieden, behalve Brussel-Hoofdstad, bestrijkt, en waarvan de zetel niet in een gemeente uit het Malmeyse is gevestigd, noch in een gemeente uit het Duitse taalggebied (art. 36, § 1 SWT)

In binnendienst gebruikt de gewestelijke dienst voor de gelokaliseerde of lokaliseerbare zaken in het Nederlandse of Franse taalggebied de taal van dit gebied, met name, naargelang het geval, het Nederlands of het Frans.¹⁶⁶

Voor de zaken aangaande een personeelslid is de gebruikte taal het Nederlands of het Frans, afhankelijk van de taal waarin de betrokkene zijn toelatingsexamen aflegde.¹⁶⁷

Voor alle andere zaken gebruikt de gewestelijke dienst de taal van het taalggebied waar zijn zetel is gevestigd, met name, naargelang het geval, het Nederlands of het Frans.¹⁶⁸

In zijn betrekkingen met de plaatselijke diensten van zijn ambtsgebied gebruikt de gewestelijke dienst de taal van het taalggebied waar de plaatselijke dienst is gevestigd.¹⁶⁹

Zo dient het opleidingscentrum voor de brandweelrui van Luik over cursussen Duits te beschikken bij de brandweerkorpsen van het Duitse taalggebied.¹⁷⁰

Voor de berichten, mededelingen en formulieren die voor het publiek bestemd zijn, in zijn betrekkingen met de particulieren, en voor het opstellen van de akten, getuigschriften, verklaringen, machtigingen en vergunningen is het stelsel uit artikel 34, § 1, van de SWT, van toepassing.¹⁷¹¹⁷²

Zo dient het personeel van een station van de automobielininspectie te Eupen in staat te zijn om Frans of Duits te praten.¹⁷³

De brandweerdienst van Herve valt onder het toepassingsdomein van artikel 36, § 1, van de SWT, zodat de borden die aangebracht werden op de kazerne eentalig Frans dienen te zijn.¹⁷⁴

Het personeel van deze gewestelijke diensten dient de taal van het gebied te kennen waar hun zetel is gevestigd, maar de overheid kan personeel aanstellen dat bovendien een van beide andere talen

¹⁶² Art. 35, § 2 SWT.

¹⁶³ Art. 35, § 2 SWT.

¹⁶⁴ Zie verder, p.

¹⁶⁵ Advies 27.076 van 18 mei 1995.

¹⁶⁶ Art. 36, § 1, eerste lid, 1° SWT.

¹⁶⁷ Art. 36, § 1, eerste lid, 2° SWT.

¹⁶⁸ Art. 36, § 1, eerste lid, 3° SWT.

¹⁶⁹ Art. 36, § 1, tweede lid SWT.

¹⁷⁰ Advies 30.035 van 3 september 1998.

¹⁷¹ Art. 36, § 1, derde lid SWT.

¹⁷² Met name de taal die opgelegd wordt aan de plaatselijke diensten van de gemeente waar de dienst zijn zetel heeft.

¹⁷³ Advies 29.079 van 4 september 1997.

¹⁷⁴ Advies 27.022 van 23 februari 1995.

kent.¹⁷⁵ Deze diensten zijn zo georganiseerd dat het publiek zonder enige moeite gebruik kan maken van de talen die door de SWT erkend worden in de gemeenten van het ambtsgebied.

De dienst 100 te Luik dient de particulieren in het Frans en het Duits te kunnen onthalen.¹⁷⁶

F. Gewestelijke dienst waarvan de werkring gemeenten uit verschillende taalgebieden, behalve Brussel-Hoofdstad, bestrijkt, en waarvan de zetel in een gemeente uit het Malmédysse is gevestigd of in een gemeenten uit het Duitse taalgebied (art. 36, § 2 SWT)

De Koning bepaalt aan de hand van de principes die art. 36, § 1 SWT, beheersen, de taalregeling voor de gewestelijke diensten waarvan de werkring gemeenten van verschillende taalgebieden, behalve Brussel-Hoofdstad, bestrijkt en waarvan de zetel gevestigd is in een gemeente uit het Malmédysse of in het Duitse taalgebied.¹⁷⁷

De Koning heeft van deze mogelijkheid nog geen gebruik gemaakt.

In haar adviezen nrs. 2313 van 8 januari 1970 en 19.066 van 28 oktober 1992, heeft de VCT geconstateerd dat de Koning, i.v.m. de gewestelijke diensten als bedoeld in artikel 36, § 2, van de SWT, geen gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid die hem door de wet wordt gelaten en dat het bij ontstentenis van een dergelijk koninklijk besluit past, voort te gaan op de algemene inrichting van de wet en, desgevallend, op de beginselen van artikel 36, § 1 SWT.¹⁷⁸

G. Betrekkingen van de gewestelijke diensten waaronder de diensten die in de randgemeenten gevestigd zijn ressorteren met genoemde plaatselijke diensten (art. 37 SWT)

In hun betrekkingen met de plaatselijke diensten van de randgemeenten gebruiken de gewestelijke diensten waaronder de randgemeenten ressorteren het Nederlands.¹⁷⁹

Deze verplichting geldt voor deze gewestelijke diensten, om het even waar ze zich bevinden en, *a fortiori*, wanneer ze in een randgemeente gevestigd zijn.

¹⁷⁵ Art. 38, § 2 SWT.

¹⁷⁶ Advies 29.196 van 6 november 1997.

¹⁷⁷ Art. 36, § 2 SWT.

¹⁷⁸ Advies 32.173 van 6 juli 2000.

¹⁷⁹ Art. 37 SWT.

HOOFDSTUK 5.

HET TAALGEBRUIK IN DE DIENSTEN DIE HET GEHELE LAND BESTRIJKEN

Afdeling 1. De centrale diensten

§ 1. Terminologie

Het gaat om het taalgebruik in de diensten waarvan de werkring het gehele land bestrijkt. De centrale dienst is een dienst waarvan de werkring het gehele land bestrijkt, waarvan leiding uitgaat en die gevestigd is in Brussel-Hoofdstad; een uitvoeringsdienst is een dienst waarvan de werkring het gehele land bestrijkt, waarvan geen administratieve leiding uitgaat en die niet instaat voor het behoud van de eenheid van de rechtspraak; hij is naar gelang van het geval gevestigd binnen of buiten Brussel-Hoofdstad.¹⁸⁰

Voorbeelden van centrale diensten: het ministerie van Defensie en de FOD's, Selor¹⁸¹, de dienst Vreemdelingenzaken en het Commissariaat-Generaal voor de Vluchtelingen en de Staatslozen, Bpost,
...¹⁸²

§ 2. Taalgebruik

A. In binnendienst

In hun binnendiensten en in hun betrekkingen met de plaatselijke en gewestelijke diensten die in Brussel-Hoofdstad gevestigd zijn, bepaalt de oorsprong van het dossier de taal waarin een dossier behandeld dient te worden (in het Nederlands of het Frans).¹⁸³ Deze diensten conformeren zich naar artikel 17, § 1 SWT.

Ter herinnering:

A. Indien de zaak gelokaliseerd of lokaliseerbaar is:

1° uitsluitend in het Franse of Nederlandse taalgebied: de taal van dat gebied;

2° tegelijk in Brussel-Hoofdstad en in het Franse of het Nederlandse taalgebied: de taal van dat gebied;

3° tegelijk in het Franse en in Nederlandse taalgebied: de taal van het gebied waar de zaak haar oorsprong vindt;

4° tegelijk in het Franse en in Nederlandse taalgebied en in Brussel-Hoofdstad: wanneer zij haar oorsprong vindt in één van de eerste twee gebieden: de taal van dat gebied;

¹⁸⁰ Verslag, *Parl. St. Kamer*, 1961-1962; nr. 331/27, 35, geciteerd in advies nr. 25.134 van 25 november 1993.

¹⁸¹ Advies 32.147 van 25 mei 2000.

¹⁸² Advies 44.049 van 13 juli 2012.

¹⁸³ Advies 32.147 van 25 mei 2000.

5° tegelijk in het Franse en in het Nederlandse taalgebied en in Brussel-Hoofdstad: wanneer zij in dit laatste haar oorsprong vindt: de taal bedoeld onder B (zie verder) (niet gelokaliseerde of niet lokaliseerbare zaken);

6° uitsluitend in Brussel-Hoofdstad: de taal bedoeld onder B.

B. Indien de zaak noch gelokaliseerd noch lokaliseerbaar is:

1° indien het een personeelslid betreft: de taal waarin hij zijn toelatingsexamen aflegde of, bij gebrek aan een dergelijk examen, de taal van de groep waartoe betrokkene behoort op grond van zijn hoofdtaal;

2° indien de zaak werd ingediend door een particulier: de door deze gebruikte taal;

3° in alle andere gevallen: de taal waarin het personeelslid aan wie de zaak werd toevertrouwd, zijn toelatingsexamen aflegde. Indien het personeelslid geen toelatingsexamen aflegde, gebruikt hij zijn hoofdtaal.

Zelfs wanneer de particulier een andere taal hanteert, dienen de centrale diensten in binnendienst de zaak te behandelen in de taal van het gebied waar de zaak gelokaliseerd of lokaliseerbaar is, maar zullen ze aan de particulier echter antwoorden in de taal die deze laatste gebruikte.

B. Betrekkingen met andere diensten

In hun betrekkingen met de plaatselijke en gewestelijke diensten uit het Nederlandse, het Franse en het Duitse taalgebied gebruiken de centrale diensten de taal van het betrokken gebied.¹⁸⁴

Zij gebruiken het Nederlands met de diensten die in de randgemeenten gevestigd zijn¹⁸⁵, en de taal van het taalgebied met de diensten die in de andere gemeenten met speciale taalregeling gevestigd zijn.

Zo dient de administratie van het Rijksarchief in België het Duits te gebruiken in haar schriftelijke en mondelinge betrekkingen met de gewestelijke dienst die in Eupen gevestigd is.¹⁸⁶

C. Berichten, mededelingen en formulieren bestemd voor het publiek

De berichten, mededelingen en formulieren die de centrale diensten aan het publiek richten door bemiddeling van de plaatselijke diensten, zijn onderworpen aan de taalregeling die van toepassing is op deze plaatselijke diensten.¹⁸⁷ Zo bijvoorbeeld zullen mededelingen over de nieuwe posttarieven in het plaatselijke postkantoor, aanplakbiljetten in de NMBS-stations of tram- en bushaltes, gebruiksaanwijzingen in telefoontoestellen ..., in de taal of talen van de betrokken gemeente worden gesteld.

¹⁸⁴ Art. 39, § 2, eerste lid SWT.

¹⁸⁵ Art. 39, § 2, tweede lid SWT.

¹⁸⁶ Advies 29.206 van 23 oktober 1997.

¹⁸⁷ Art. 40, eerste lid SWT.

De berichten, mededelingen en formulieren die de centrale diensten rechtstreeks aan het publiek richten, moeten in het Nederlands en in het Frans gesteld zijn.¹⁸⁸

Dit wil echter niet zeggen dat alle berichten en mededelingen aan het publiek tweetalig zouden zijn. Artikel 40, tweede lid SWT, kan niet zodanig worden geïnterpreteerd dat de centrale diensten altijd en in alle gevallen verplicht zijn en zelfs het recht hebben om zich gelijktijdig in het Nederlands en het Frans tot het publiek te richten. Uit de voorbereidende werkzaamheden van de SWT blijkt duidelijk dat één van de bedoelingen van de wetgever van 1963 was om de taalhomogeniteit van de eentalige gebieden te behouden en zelfs te versterken. Onafhankelijk van het onnut van het systematische tweetalige gebruik voor deze gebieden, zou deze tweetaligheid duidelijk indruisen tegen de wil van de wetgever. Deze tweetaligheid zou duidelijk indruisen tegen de wil van de wetgever. Dit artikel dient dan ook te worden geïnterpreteerd in de zin dat eentaligheid de regel is voor alle berichten en mededelingen die de centrale en gelijkgestelde diensten aan het publiek van de homogene gemeenten richten, waarbij de toevlucht tot tweetaligheid enkel vereist is voor de berichten en mededelingen die rechtstreeks aan het publiek worden gericht door de betrokken diensten, ofwel in of op hun gebouwen, ofwel in de gemeenten van Brussel-Hoofdstad of in de gemeenten met speciale taalregeling.^{189 190}

De berichten en mededelingen die voorkomen op de openbare gebouwen, dienen tweetalig te zijn, maar die welke in de pers gepubliceerd worden, dienen in de taal van de betrokken uitgave te zijn gesteld.

De brochures van de NMBS zijn berichten en mededelingen aan het publiek die in het Nederlands en het Frans gesteld dienen te zijn.¹⁹¹

Hoewel dit in de SWT niet gepreciseerd wordt, is de VCT van oordeel dat in de gemeenten uit het Duitse taalgebied de berichten en mededelingen van de centrale diensten in het Frans en het Duits dienen te worden gesteld.¹⁹²

¹⁸⁸ Art. 40, tweede lid SWT.

¹⁸⁹ Principeadvies nr. 1980 van 28 september 1967.

¹⁹⁰ Volgens sommige auteurs zou, ten aanzien van de wil van de wetgever om de taalhomogeniteit en de eentaligheid van de gebieden te behouden, het systematische beroep doen op tweetalige documenten in de eentalige gebieden onnodig, en zelfs strijdig met de geest van de SWT zijn. *Renard, Talen in bestuurszaken, in de bedrijven en in de sociale betrekkingen, Gent, Story-Scienta, 1983, nr. 222, 126.*

¹⁹¹ Advies 30.371 van 23 september 1999.

¹⁹² Advies 29.140 van 16 oktober 1997.

D. Akten, getuigschriften, verklaringen, machtigingen en vergunningen

De akten, getuigschriften, verklaringen, machtigingen en vergunningen die uitgaan van de centrale diensten, worden in het Nederlands, Frans of Duits gesteld, volgens de wens van de belanghebbende.¹⁹³

E. Betrekkingen met particulieren

In hun betrekkingen met particulieren gebruiken de centrale diensten die van de drie talen waarvan de particulier gebruik heeft gemaakt.¹⁹⁴

Wanneer de taal niet bekend is, bestaat het vermoeden *juris tantum* volgens hetwelk de taal die is van het gebied waar de particulier gevestigd is.

Deze bepaling is van toepassing op de private natuurlijke personen of rechtspersonen en de betrekkingen zullen plaatsvinden in de taal die door de particulieren gebruikt wordt, om het even waar ze gevestigd zijn of waar de zaak gelokaliseerd is. Er dient dan ook niet teruggegrepen te worden naar de criteria aangaande de lokalisatie die voor de te gebruiken taal opgelegd worden in de binnendiensten van de centrale diensten.

F. Onderrichtingen aan het personeel en formulieren bestemd voor de binnendienst

De onderrichtingen aan het personeel en formulieren bestemd voor de binnendienst worden in het Nederlands en het Frans gesteld.¹⁹⁵

Deze tweetaligheid betekent dat alle teksten tegelijkertijd en integraal op hetzelfde document opgenomen dienen te worden.

De onderrichtingen bestemd voor een personeelslid of een groep personeelsleden die tot dezelfde taalgroep behoren, kunnen echter eentalig zijn.

G. Betrekkingen tussen de centrale diensten en de private bedrijven

De betrekkingen¹⁹⁶ tussen de centrale diensten en de private bedrijven die in een gemeente uit het homogene Nederlandse of Franse taalgebied gevestigd zijn, gebeuren in de taal van dit gebied.¹⁹⁷

Deze uitzondering wordt gerechtvaardigd door het feit dat, enerzijds, die bedrijven normalerwijs beschikken over personeel dat de taal van de gemeente kent en dat anderzijds, daar het dossier in die taal wordt behandeld, administratieve verwickelingen moeten worden vermeden die onder ander voortspruiten uit het gebruikmaken van vertalingen.¹⁹⁸

De VCT bepaalde het begrip *privaat bedrijf* en het eventuele onderscheid met de *private persoon*, de *handelaar* of de *maatschappij* (zie hiervoor).

¹⁹³ Art. 42 SWT.

¹⁹⁴ Art. 41, § 1 SWT.

¹⁹⁵ Art. 39, § 3 SWT.

¹⁹⁶ Onder "betrekkingen" worden begrepen alle mondelinge en schriftelijke contacten met bedrijven.

¹⁹⁷ Art. 41, §2 SWT.

¹⁹⁸ *Parl. St.*, Senaat, 1962-63, nr. 304, 23.

Afdeling 2. Het taalgebruik in de uitvoeringsdiensten

§ 1. Diensten waarvan de zetel in Brussel-Hoofdstad gevestigd is (artt. 44 en 45 SWT)

Een uitvoeringsdienst is een dienst waarvan de werkring het gehele land bestrijkt, waarvan geen administratieve leiding uitgaat en die niet instaat voor het behoud van de eenheid van de rechtspraak; hij is naar gelang van het geval gevestigd binnen of buiten Brussel-Hoofdstad.¹⁹⁹

Deze diensten zijn zo georganiseerd dat het publiek zonder enige moeite in het Nederlands of het Frans te woord kan worden gestaan.²⁰⁰

Zo is het Paleis voor Schone Kunsten van Brussel²⁰¹ een dergelijke dienst.

Voorbeelden van uitvoeringsdiensten: KMI, Munt, federale culturele en wetenschappelijke instellingen, Rijksarchief, ...

De hiervoor uiteengezette principes van afdeling 1 zijn van toepassing.²⁰²

§ 2. Diensten waarvan de zetel buiten Brussel-Hoofdstad gevestigd is

Artikel 46, § 6, bepaalt dat de Koning binnen vijf jaar maatregelen moest treffen om het aantal van de in artikel 46 van de SWT bedoelde diensten te verminderen. De Koning heeft echter nooit van deze mogelijkheid gebruik gemaakt.

Afdeling 3. Diensten gevestigd in het buitenland (art. 47 SWT)

Artikel 47 SWT schrijft het volgende voor:

"Art. 47. § 1. - Ter behandeling in binnendienst van de in België gelokaliseerde of lokaliseerbare zaken, zomede voor de verslagen die zij dienaangaande richten aan de centrale diensten, zijn de buitenlandse diensten onderworpen aan dezelfde regeling als die centrale diensten. In de andere gevallen gebruikt de behandelende ambtenaar de taal van de rol waartoe hij behoort.

§ 2. - De berichten, mededelingen en formulieren bestemd voor het Belgisch publiek, stellen bovenvernoemde diensten in het Nederlands en in het Frans en, zo daartoe aanleiding bestaat, ook in het Duits.

§ 3. - Met de Belgische particulieren corresponderen zij in de taal waarvan deze zich hebben bediend.

§ 4. - Zij stellen de akten, getuigschriften, verklaringen, machtigingen en vergunningen bestemd voor Belgische onderdanen in de taal waarvan deze het gebruik vragen.

§ 5. - De buitenlandse diensten worden zo georganiseerd dat aan voorgaande bepalingen kan voldaan worden en dat het Belgisch publiek zonder enige moeite in het Nederlands of in het Frans kan te woord gestaan worden.

De betrekkingen, die voor de gezamenlijke buitenlandse diensten aangewezen zijn, worden op alle trappen van de hiërarchie, in gelijke mate verdeeld over de Nederlandse en Franse taalrollen. De titularissen van die betrekkingen moeten voor een examencommissie, samengesteld door de Vaste

¹⁹⁹ *Parl. St.*, Kamer, 1961-62; 331/27, 35, geciteerd in advies nr. 25.134 van 25 november 1993.

²⁰⁰ Art. 45 SWT.

²⁰¹ Advies 33.019-33.221 van 18 oktober 2001.

²⁰² Art. 44 SWT.

Wervingssecretaris, het bewijs leveren dat zij een aan hun functie aangepaste kennis van de tweede taal - het Frans of het Nederlands - bezitten.

Lid 2 wordt tragsgewijze toegepast zodanig dat het volledige uitwerking heeft vijf jaar na 1 september 1963."

Afdeling 4. De taalkaders als beheersinstrument van de federale overheid

Hieromtrent verwijzen wij naar het vademecum van de VCT, beschikbaar op de website <http://www.vct-cpci.be>.

HOOFDSTUK 6.

HET TAALGEBRUIK BINNEN DE DIENSTEN VAN DE GEMEENSCHAPS- EN GEWESTREGERINGEN

Afdeling 1. Wet die van toepassing is

Het taalgebruik binnen de diensten van de gemeenschaps- en gewestregeringen wordt niet geregeld door de SWT zelf, maar door de GWHI (art. 34 tot 44), de WDGem. (art. 68 tot 71) en de W.Brussel (art. 32 tot 37).

Afdeling 2. Het taalgebruik in de diensten van de gewest- en gemeenschapsregeringen (GWHI)

§ 1. De diensten van de gemeenschaps- en gewestregeringen waarvan de werkring het gehele ambtsgebied van de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap of het Waalse Gewest bestrijkt (art. 36 GWHI)

De diensten van de Vlaamse regering gebruiken in beginsel het Nederlands als bestuurstaal, terwijl de diensten van de Waalse regering en de regering van de Franse gemeenschap in beginsel het Frans gebruiken.²⁰³

Voorbeeld: De Lijn is een gedecentraliseerde dienst van de Vlaamse regering en dient het Nederlands te gebruiken als bestuurstaal voor een aanduiding op een bus te Ternat.²⁰⁴

De gemeenten met speciale taalregeling die afhangen van de ambtsgebieden van voormelde diensten zijn onderworpen aan het taalstelsel dat door de SWT wordt opgelegd aan de plaatselijke diensten van deze gemeenten voor wat de berichten, mededelingen en formulieren bestemd voor het publiek betreft, alsook voor de betrekkingen met particulieren en het opstellen van akten, getuigschriften, verklaringen en vergunningen.^{205 206}

²⁰³ Art. 36, § 1 GWHI.

²⁰⁴ Advies 42.021 van 25 juni 2010.

²⁰⁵ Art. 36, § 2 GWHI.

²⁰⁶ Voorbeeld: Aangaande de vraag m.b.t. het gebruik van de talen in bestuurszaken in de betrekkingen tussen de negen Duitstalige gemeenten en de gemeenten uit het Malmedyse en de administratie van het Waalse Gewest inzake ruimtelijke ordening, stedenbouw en leefmilieu:

"De algemene directie met zetel te Namen is een centrale dienst van het Waalse Gewest waarvan de werkring het gehele ambtsgebied van dit gewest bestrijkt, en dient het Frans te gebruiken als bestuurstaal conform artikel 36, §1, 2°, van de wet van 9 augustus 1980.

Deze dienst dient echter het Duits te gebruiken in de gevallen bedoeld in artikel 36, §2, van de wet van 9 augustus 1980: [...]

De gemachtigde ambtenaren zijn gedeconcentreerde diensten van de algemene directie, zegge buitendiensten van de afdeling ruimtelijke ordening en stedenbouw van de algemene directie ruimtelijke ordening waarvan ze afhangen. De deconcentratie is een bepaalde vorm van de centralisatie.

De diensten zijn zo georganiseerd dat ze zonder enige moeite de regels kunnen naleven.²⁰⁷

Zo ook kan niemand tot een ambt of betrekking worden benoemd of bevorderd indien hij de voormelde bestuurstaal niet kent.²⁰⁸ Uit deze bepaling vloeit voort dat de vereiste om over kennis van een andere te beschikken dan de bestuurstaal, dan ook niet als aanwervingsvoorwaarde kan worden opgelegd. De VCT heeft er echter meermaals mee ingestemd dat de kennis van één of meerdere talen dan die waarin de SWT voorzien, in bijzondere gevallen, bij aanwervingen en bevorderingen kan worden geëist om functionele redenen eigen aan de behoeften van bepaalde betrekkingen. Elk van die gevallen dient evenwel afzonderlijk het voorwerp uit te maken van een voorafgaande goedkeuring van de VCT.²⁰⁹

Artikel 43 van de SWT is niet op deze diensten van toepassing, zodat geen taalkaders dienen te worden opgesteld.

§ 2. De diensten van de gemeenschaps- en gewestregeringen waarvan de werkring niet het gehele ambtsgebied van de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap of het Waalse Gewest bestrijkt (artt. 38 t.e.m. 41 GWHI)

De diensten waarvan de werkring uitsluitend gemeenten met speciale taalregeling uit hetzelfde taalgebied bestrijkt, zijn onderworpen aan het stelsel dat de SWT opleggen aan de plaatselijke diensten van deze gemeenten.²¹⁰

Om bevorderd of benoemd te worden in deze diensten dienen de personeelsleden een kennis van de taal van het gebied te hebben overeenkomstig artikel 15, § 1, van de SWT.²¹¹

De diensten waarvan de werkring zowel gemeenten zonder speciale regeling als gemeenten met een speciale regeling uit eenzelfde taalgebied bestrijkt, zijn, ten aanzien van de gemeenten met speciale regeling, onderworpen aan het stelsel opgelegd door de SWT aan de plaatselijke diensten van deze gemeenten wat de berichten, mededelingen en formulieren betreft, de betrekkingen met de particulieren en het opstellen van akten, getuigschriften, verklaringen, machtigingen en vergunningen.²¹²

Worden aldus bedoeld: de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling uit Halle-Vilvoorde²¹³ die erover dient te waken dat de informatievergaderingen bedoeld voor de Franstaligen uit de randgemeenten

Worden beschouwd als gedecentraliseerde diensten van het Waalse gewest waarvan de werkring het gehele ambtsgebied van het Gewest bestrijkt: het Waalse agentschap voor export en buitenlandse investeringen (AWEX), de economische en sociale raad van het Waalse Gewest, het openbaar wetenschappelijk instituut (ISSEP), ... Men spreekt van decentralisatie omdat deze diensten een eigen rechtspersoonlijkheid onder voogdij hebben.

Hoe dan ook zijn beide soorten diensten eveneens onderworpen aan de artikelen 35 en 36 van de wet van 9 augustus 1980." (advies 45.006 van 7 juni 2013; cf. eveneens advies 26.138 van 13 oktober 1994 (het advies van de bestendige deputatie en alle documenten inzake monumenten en landschappen, overgemaakt door de provinciegouverneur van Luik aan het ministerie van de Duitstalige Gemeenschap, moeten ook in het Duits worden opgesteld).

²⁰⁷ Art. 36, § 3, derde lid van de wet van 9 augustus 1980.

²⁰⁸ Art. 36, § 3, eerste lid GWHI.

²⁰⁹ Cf. adviezen 33.391 van 5 juli 2001, 34.025 van 21 februari 2002, 38.294 van 18 januari 2007 en 39.146 van 28 juni 2007, 39.158 van 4 oktober 2007, 40.080 van 30 mei 2008, 40.091 van 30 mei 2008, 41.051 van 15 mei 2009, 41.200 van 18 december, 42.058 van 21 mei 2010, 42.127 van 24 september 2010, 42.141 van 15 oktober 2010, 42.170 van 29 oktober 2010, 44.033 van 27 april 2012, 44.115 van 1 maart 2013.

²¹⁰ Art. 38, eerste lid van de wet van 9 augustus 1980.

²¹¹ Art. 38, tweede lid van de wet van 9 augustus 1980.

²¹² Art. 39, eerste lid van de wet van 9 augustus 1980.

²¹³ Advies 23.158 van 20 januari 1994.

en Bever georganiseerd worden overeenkomstig artikel 26 van de SWT, volgens hetwelk de plaatselijke diensten in hun betrekkingen met de particulieren de door deze laatste gebruikte taal gebruiken.

Het sturen van een factuur door de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (VMW) aan een Franstalige inwoner van de gemeente Voeren dient in de taal gesteld te zijn waarvan hij het gebruik heeft gevraagd.²¹⁴

De diensten van de Vlaamse regering en de regering van de Franse Gemeenschap waarvan de werkring gemeenten uit Brussel-Hoofdstad bestrijkt, gebruiken respectievelijk het Nederlands of het Frans als bestuurstaal.²¹⁵ Indien hun werkring tevens gemeenten met speciale taalregeling bestrijkt uit respectievelijk het Nederlandse en Franse taalgebied, gebruiken deze diensten de taal die door de SWT is opgelegd aan de plaatselijke diensten van deze gemeenten wat de berichten, mededelingen en formulieren betreft, de betrekkingen met particulieren en het opstellen van akten, getuigschriften, verklaringen, machtigingen en vergunningen.²¹⁶

In deze diensten kan niemand benoemd of bevorderd worden indien hij de kennis van de taal van het gebied niet bezit, vastgesteld overeenkomstig artikel 15, § 1, van de SWT.²¹⁷

De diensten van de Waalse regering waarvan de werkring zowel gemeenten van het Franse als van het Duitse taalgebied bestrijkt, gebruiken het Frans als bestuurstaal, wanneer hun zetel in het Franse taalgebied is gevestigd en het Duits wanneer hun zetel in het Duitse taalgebied is gevestigd.²¹⁸

§ 3. Situatie waarin niet voorzien is door de GWHI

Er bestaan situaties waarin niet voorzien is door de wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen. Zo is artikel 39 GWHI van toepassing op diensten waarvan de werkring zowel gemeenten zonder speciale taalregeling als gemeenten met speciale taalregeling bestrijkt, maar van eenzelfde taalgebied. Voorbeeld: de buslijnen TEC²¹⁹, een gedecentraliseerde dienst van de Waalse regering waarvan de werkring niet het gehele ambtsgebied bestrijkt en die een dienst verzekert die zowel gemeenten uit het Nederlandse taalgebied bestrijkt als gemeenten uit het Waalse gewest. De GWHI voorziet niet in deze hypothese. De VCT oordeelt dat het dan ook aangewezen is om desgevallend naar de bepalingen van de SWT te verwijzen.²²⁰

Zo ook is een verkeersbord dat uitgaat van de diensten van de Vlaamse regering dat enkel gemeenten zonder speciale taalregeling uit het homogene Nederlandse taalgebied betreft, een hypothese waarin niet voorzien is door de GWHI. Er dient dan ook verwezen te worden naar artikel 33, § 1, van de SWT. Overeenkomstig artikel 33, § 1, van de SWT, stelt iedere gewestelijke dienst waarvan de werkring uitsluitend gemeenten zonder speciale regeling uit het Nederlandse of het Franse taalgebied bestrijkt, de berichten en mededelingen die bestemd zijn voor het publiek in de taal van zijn gebied.²²¹

²¹⁴ Advies 44.044 van 14 september 2012, 23.158 van 20 januari 1994, 27.118 van 6 juli 1995, 43.165 van 13 juli 2012, 44.022 van 13 juli 2012, 42.016 van 14 januari 2011.

²¹⁵ Art. 40, eerste lid van de wet van 9 augustus 1980.

²¹⁶ Art. 40, tweede lid van de wet van 9 augustus 1980.

²¹⁷ Art. 40, tweede lid van de wet van 9 augustus 1980.

²¹⁸ Art. 41, eerste lid van de wet van 9 augustus 1980.

²¹⁹ Advies 29.258 van 4 juni 1998.

²²⁰ Cf. advies 23.265 van 9 december 1992, 27.118 van 6 juli 1995.

²²¹ Advies 29.173 van 11 mei 2000, 29.258 van 4 juni 1998, 38.002-38.003 van 23 januari 2009 (voor de aanduidingen op bussen van de TEC).

§ 4. Sancties en controle

De artikels 57 tot 59 van de SWT zijn van toepassing op deze diensten wat de opgelegde sancties betreft voor de niet-naleving van de taalvoorschriften, terwijl de controle wordt verzekerd door de VCT.

Afdeling 3. Taalgebruik in de diensten van de regering van de Duitstalige Gemeenschap

De WDGem. regelt het taalgebruik voor de gecentraliseerde en gedecentraliseerde diensten van de regering van de Duitstalige Gemeenschap waarvan de werkring het gedeeltelijke of volledige grondgebied van het Duitse taalgebied bestrijkt.

Deze diensten zijn onderworpen aan het taalstelsel dat door de SWT wordt opgelegd aan de plaatselijke diensten van de gemeenten uit het Duitse taalgebied, maar er wordt gepreciseerd dat de berichten, mededelingen en formulieren die bestemd zijn voor het publiek in het Duits worden gesteld waarbij in het Frans gestelde formulieren op aanvraag beschikbaar zijn.²²²

In de diensten kan niemand tot een ambt benoemd of bevorderd worden indien hij geen kennis heeft van het Duits vastgesteld conform artikel 15, § 1, van de SWT.²²³

De diensten zijn zo georganiseerd dat deze bepalingen zonder enige moeite kunnen worden nageleefd.²²⁴

Afdeling 4. Het taalgebruik in de diensten van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering en in de diensten van de gemeenschapscommissies

§ 1. De gecentraliseerde en gedecentraliseerde diensten van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie.

De W.Brussel onderwerpt de gecentraliseerde en gedecentraliseerde diensten van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering en van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie aan de regels die van toepassing zijn op de centrale diensten.

De gecentraliseerde en gedecentraliseerde diensten van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering en van het Verenigd College gebruiken het Nederlands en het Frans als bestuurstalen.²²⁵

In hun betrekkingen met particulieren en voor het opstellen van akten, getuigschriften, verklaringen en vergunningen, gebruiken de diensten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest de taal van de particulier voor zover die het Nederlands of het Frans is.

²²² Art. 69, § 1, van de wet van 31 december 1983 (WDGem).

²²³ Art. 69, § 2, van de wet van 31 december 1983 (WDGem).

²²⁴ Art. 69, § 3, van de wet van 31 december 1983 (WDGem).

²²⁵ Art. 32, § 1, van de wet van 16 juni 1989 (W.Brussel).

De berichten en mededelingen die bestemd zijn voor het publiek dienen op voet van strikte gelijkheid, in het Nederlands en het Frans te zijn gesteld.

De onderverdeling in taalkaders en de bevorderingen per kader worden, naar het voorbeeld van het taalstelsel van de centrale diensten, voorgeschreven voor deze diensten. Bovendien kan niemand benoemd of bevorderd worden tot een ambt of betrekking indien hij geen kennis heeft van het Nederlands of het Frans vastgesteld conform artikel 15, § 1, derde lid, van de SWT.²²⁶

Voorbeeld: de MIVB, de DBDMH van het Brussels Hoofdstedelijk gewest dienen taalkaders op te stellen.

Het stelsel van de eentaligheid van de personeelsleden van de centrale diensten is eveneens van toepassing.²²⁷

Conform de principes die van toepassing zijn op de centrale diensten, is de Brusselse Hoofdstedelijke regering ertoe gehouden een aanslagbiljet dat voor een Nederlandstalige particulier bestemd is, integraal in het Nederlands te stellen.²²⁸

In de instellingen van openbaar nut die onder het toezicht staan van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering of van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie worden twee taalgroepen gevormd. Hierbij behoort twee derde van de leden tot de meest talrijke taalgroep en één derde tot de minst talrijke taalgroep. De leidend ambtenaar en adjunct-leidend ambtenaar van de bedoelde instellingen dienen respectievelijk van een verschillende taalrol te zijn, waarbij de taalrol van de leidend ambtenaar bepalend is voor de taalrol van de adjunct-leidend ambtenaar.²²⁹

§ 2. De diensten ingesteld binnen de gecentraliseerde diensten van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering en van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, waarvan de werkkring niet het gehele grondgebied van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest bestrijkt

De in deze paragraaf bedoelde diensten zijn onderworpen aan de bepalingen voorzien in hoofdstuk III, afdeling 3, van de SWT.²³⁰

Voorbeeld: met toepassing van artikel 33 van de wet van 16 juni 1989 (W.Brussel), dat verwijst naar artikel 21, § 5, van de SWT, dient een bus- of trambestuurder van de MIVB die inlichtingen verstrekt, tweetalig te zijn in de mate dat hij in contact komt met het publiek.²³¹

§ 3. De diensten van het College van de Franse Gemeenschapscommissie en het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie

De diensten van het College van de Franse Gemeenschapscommissie en het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie worden beschouwd als eentalige diensten. Zij vallen onder dezelfde taalregeling als de plaatselijke diensten van een gemeente zonder speciale taalregeling van het Nederlandse of het Franse taalgebied.

²²⁶ Art. 32, § 1, van de wet van 16 juni 1989 (W.Brussel).

²²⁷ Advies 47.050 van 12 juni 2015.

²²⁸ Adviezen 25.087 en 27.055 van 4 mei 1995.

²²⁹ Art. 36, § 2, van de wet van 16 juni 1989 (W.Brussel)

²³⁰ Art. 33, § 1, van de wet van 16 juni 1989 (W.Brussel).

²³¹ Adviezen 26.170 van 4 mei 1995, 27.009 van 6 april 1995.

HOOFDSTUK 8.

DE VASTE COMMISSIE VOOR TAALTOEZICHT (VCT)

Afdeling 1. Doel en samenstelling

De Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT) is belast met het algemeen toezicht op de toepassing van de SWT. De Commissie bestaat uit een voorzitter en elf leden.

- vijf leden worden benoemd uit een drievoudige lijst voorgedragen door het Vlaamse Parlement;
- vijf leden worden benoemd uit een drievoudige lijst voorgedragen door het Parlement van de Franse Gemeenschap;
- één lid wordt voorgedragen door het Parlement van de Duitstalige Gemeenschap.

De voorzitter van de VCT wordt aangewezen door de Kamer van volksvertegenwoordigers. De VCT wordt bijgestaan door rijkspersoneel dat haar door de regering ter beschikking wordt gesteld. In de praktijk betreft het tot op heden personeel van de FOD Binnenlandse Zaken.

De Commissie bestaat uit twee afdelingen:

- De Nederlandse afdeling is samengesteld uit de vijf Nederlandstalige leden;
- De Franse afdeling telt eveneens vijf leden.

Het Duitssprekend lid, benoemd door het Parlement van de Duitstalige Gemeenschap, wordt enkel opgeroepen voor zaken waarin gemeenten uit het Duits taalgebied of uit het Malmédysse betrokken zijn.

De afdelingen worden voorgezeten respectievelijk door de Nederlandstalige en Franstalige ondervoorzitter van de VCT, of bij gebreke daaraan door het oudste lid in leeftijd. De voorzitter van de VCT woont de vergaderingen van de afdelingen bij met raadgevende stem.

Afdeling 2. Bevoegdheden *ratione loci*

§ 1. Bevoegdheden van de Nederlandse en Franse afdeling

De Nederlandse afdeling is bevoegd voor alle aangelegenheden die gelokaliseerd of lokaliseerbaar zijn in gemeenten zonder speciale taalregeling uit het Nederlandse taalgebied.

De Franse afdeling is bevoegd voor alle aangelegenheden die gelokaliseerd of lokaliseerbaar zijn in gemeenten zonder speciale taalregeling uit het Franse taalgebied.

Iedere afdeling spreekt zich middels een advies uit over klachten die door particulieren worden ingediend wegens overtreding van de SWT in de taalhomogene gemeenten. Zo ook kan iedere afdeling door de regeringen van elk betrokken gewest worden geraadpleegd voor een vraag om advies met betrekking tot de toepassing van de SWT in de taalhomogene gemeenten.

§ 2. Bevoegdheden van de verenigde afdelingen

De verenigde afdelingen hebben dan ook een residuaire bevoegdheid en zijn bevoegd voor alles wat niet de gelokaliseerde zaken in de taalhomogene gemeenten betreft.

De verenigde vergadering van de afdelingen is derhalve bevoegd voor alle andere zaken met betrekking tot

- Brussel-Hoofdstad;
- de Duitstalige Gemeenschap;
- de gemeenten met een speciale taalregeling;

Het Duitstalige commissielid wordt enkel opgeroepen wanneer zaken worden behandeld waarin gemeenten uit het Duitse taalgebied of uit het Malmédysse zijn betrokken.

Afdeling 3. Bevoegdheid *ratione materiae* van de verenigde afdelingen

Men onderscheidt twee soorten bevoegdheden van de VCT: een algemene en een bijzondere.

§ 1. De algemene bevoegdheid

1. Vragen om advies van ministers

Ministers kunnen de Commissie raadplegen voor alle algemene zaken die betrekking hebben op de toepassing van de SWT.

Een van de andere algemene bevoegdheden van de VCT is het betekenen aan de regering van alle suggesties, vaststellingen en opmerkingen die zij nodig acht. De opdracht van de commissie is immers te waken over de correcte toepassing van de wet.

2. Klachten

In het kader van haar toezichtopdracht, spreekt de VCT zich uit bij wege van adviezen aangaande de klachten die worden ingediend door particulieren wegens schending van de SWT. Deze bevoegdheid is niet formeel ingeschreven in de wet. Zij wordt afgeleid uit de artikel 61, § 6, van

de SWT, en artikel 11 van het koninklijk besluit van 4 augustus 1969 tot regeling van de rechtstoestand van de voorzitter en de leden van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht. Dit artikel 11 bepaalt inderdaad het volgende: "*Een klacht kan bij de verenigde vergadering van de afdelingen der commissie alleen aanhangig worden gemaakt door middel van een ondertekend verzoekschrift, dat bij een ter post aangetekende brief aan de voorzitter van de commissie wordt gezonden.*"

Eenieder kan dus een klacht indienen bij de VCT tegen iedere overtreding van de genoemde wet door om het even welke overheidsdienst. De klachten betreffen vaak overtredingen aangaande berichten en mededelingen, betrekkingen met particulieren, maar tevens ingevolge benoemingen, aanstellingen of bevorderingen die plaatsvonden zonder de taalkaders in acht te nemen.

Artikel 61, § 6, van de SWT, voorziet in het evocatierecht van de minister en in de termijn waarin de VCT een advies dient uit te brengen.

Eenieder kan klacht indienen bij de voorzitter zonder een bijzonder belang aan te tonen. De enige vereiste is dat de klacht ondertekend is en aangetekend verstuurd wordt.

§ 2. De bijzondere bevoegdheid: het substitutierecht

Particulieren gedomicilieerd in de rand- en taalgrensgemeenten, alsook de particulieren die hun woonplaats hebben in de gemeenten van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad en die een belang hebben, kunnen bij de VCT klacht indienen met betrekking tot het taalgebruik van de administratieve overheden in hun betrekkingen met de particulieren en met het publiek.

A. De voorwaarden

1. Het dient te gaan om een particulier die hetzij gedomicilieerd is in de rand- en taalgrensgemeenten (§ 7), hetzij in de gemeenten van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad (§ 8). De voorbereidende werkzaamheden benadrukken dat het enkel om particulieren mag gaan.²³²

2. De klacht dient de volgende punten te betreffen:

- a) de berichten, mededelingen en formulieren die voor het publiek bestemd zijn, met inbegrip van de bekendmakingen die betrekking hebben op de burgerlijke stand;
- b) de berichten en mededelingen die voor de toeristen bestemd zijn;
- c) de betrekkingen met de particulieren, met inbegrip van de antwoorden aan de particulieren;
- d) de akten, die particulieren betreffen, met inbegrip van hun gewaarmerkte vertaling;
- e) de aan de particulieren uit te reiken getuigschriften, verklaringen, machtigingen en vergunningen, met inbegrip van hun gewaarmerkte vertaling;
- f) de diploma's, studieattesten en studiegetuigschriften;
- g) de bekendmaking van koninklijke en ministeriële besluiten.

De procedure mag dus geen betrekking hebben op klachten aangaande de organisatie van de binnendiensten van de betrokken administraties.

3. De klager dient een belang aan te tonen.

De voorbereidende werken verwijzen voor het begrip belang verkeerdelijk naar de rechtspraak van de VCT, welke destijds onbestaande was en dat nog steeds is.

²³² *Parl. St.*, Senaat, 1992-93, nr. 558/1, 62.

Deze zelfde voorbereidende werken preciseren enkel dat de klachten geen functioneel belang kunnen omvatten.²³³ Het is dan ook uitgesloten dat een klager een functioneel belang inroept om zijn klacht te rechtvaardigen.

B. Het substitutierecht

Bij de behandeling van deze klachten (art. 61, §§ 7 en 8 SWT) kan de VCT, wanneer zij van oordeel is dat de SWT niet werden nageleefd, de administratieve overheden binnen een bepaalde termijn vragen de nodige maatregelen te treffen om een einde te maken aan de onwettigheden. Indien de administratieve overheden niet binnen deze termijn de nodige maatregelen getroffen hebben, kan de verenigde vergadering van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht zich in de plaats stellen van de administratieve overheden ten einde de naleving van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken te verzekeren. [...] ²³⁴ De kosten die de verenigde vergadering van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht hiervoor oploopt, kan zij verhalen op de administratieve overheden ²³⁵

§ 3. De voorafgaande raadpleging

In bepaalde gevallen schrijven de SWT de voorafgaande raadpleging van de VCT voor. Zo zijn voorstellen tot verdelen van de betrekkingen over taalkaders in de centrale diensten en de uitvoeringsdiensten onderworpen aan het voorafgaand advies van de Commissie. Haar adviezen worden met redenen omkleed.

§ 4. Het onderzoeksrecht van de VCT

De VCT kan ook op eigen initiatief in de verschillende openbare diensten onderzoeken instellen in verband met de naleving van de SWT en desgevallend deze onderzoeken afronden met het uitbrengen van een advies. Zij kan om overlegging verzoeken van alle stukken die haar nodig lijken voor haar onderzoek. Zij mag ook ter plaatse alle vaststellingen doen.

§ 5. De taalexamens

De VCT houdt ook toezicht op alle taalexamens, zowel op deze georganiseerd door Selor als op de taalexamens georganiseerd door de taalgrensgemeenten. De VCT stuurt een waarnemer en gaat na of deze examens georganiseerd worden volgens de voorgeschreven regels en met de nodige ernst. Als dusdanig is de VCT gerechtigd om de vernietiging van een benoeming te vorderen, indien deze benoeming zou zijn geschied na een taalexamen dat volgens de VCT niet op correcte wijze is verlopen.

§ 6. Beroep bij de Raad van State

De VCT heeft de mogelijkheid om bij de Raad van State een annulatieberoep in te stellen tegen bestuurshandelingen die tot stand zijn gekomen in strijd met de SWT. Zij beschikt daarvoor over een termijn van 5 jaar.

²³³ Ibidem, 62.

²³⁴ Ibidem, 12.

²³⁵ Ibidem, 12.

Afdeling 4. Sancties op de niet-naleving van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken

De SWT is van openbare orde. Er worden dan ook sancties voorzien voor handelingen of stukken die strijdig zijn met de SWT.

Zo worden gezagsdragers en ambtenaren die door bevelen of handelingen de bepalingen van de SWT omzeilen of pogen ongedaan te maken, disciplinair gestraft.

De meest doelmatige sanctie voor overtreding van de wet is zonder twijfel de nietigheid van de handeling. Nietig zijn alle administratieve handelingen en verordeningen die naar de vorm of naar de inhoud strijdig zijn met de SWT. De nietigheid van die handelingen of verordeningen wordt vastgesteld op verzoek van ieder belanghebbende, hetzij door de overheid van wie zij uitgaan, hetzij door de toezichthoudende overheid, de hoven en rechtbanken of de Raad van State.

Artikel 58 van de SWT schrijft het volgende voor: "Zijn nietig alle administratieve handelingen en verordeningen, die naar vorm of naar inhoud, strijdig zijn met de bepalingen van deze gecoördineerde wetten."

De wetgever heeft aan de woorden "administratieve handelingen" de ruimste betekenis willen geven. De sanctie van de nietigheid is bijgevolg niet alleen toepasselijk op bestuurshandelingen in de zin van de handelingen van het bestuur welke rechtsgevolgen hebben, maar ook op alle handelingen van openbare diensten.

Indien de nietigheid wordt vastgesteld omwille van onregelmatigheden met betrekking tot de vorm, worden de akten vervangen met terugwerkende kracht door de overheid waarvan ze uitgaan.²³⁶ De akten waarvan de nietigheid wordt vastgesteld omwille van onregelmatigheden met betrekking tot de inhoud onderbreken de verjaring zomede de termijnen die, met betrekking tot de procedure inzake geschillen en de administratieve procedure, op straf van verval opgelegd zijn.²³⁷

Een akte die niet in de door de SWT vereiste taal is gesteld, is onregelmatig wat de vorm betreft. Het *instrumentum* is nietig, maar niet het advies of het voorstel zelf, het *negotium*. Derhalve kan de akte worden vervangen om conform te zijn met de SWT.

Een benoeming waarbij de begunstigde niet over de door de VCT vereiste taalkennis beschikt, is daarentegen onregelmatig wat de inhoud betreft, zelfs wanneer de benoemingsakte in de voorgeschreven taal is gesteld.

In geval van onregelmatigheid wat de inhoud betreft, is de nietigheid derhalve absoluut, maar bij een onregelmatigheid wat de vorm betreft, is er nietigheid zolang de akte niet werd vervangen.

De bevoegde overheid moet de nietigheid inroepen zodra zij vaststelt dat een handeling of akte in strijd is met de SWT.

De akten en reglementen waarvan wordt vastgesteld dat ze nietig zijn wegens de inhoud, onderbreken de verjaring, zomede de termijnen die met betrekking tot de procedure op straffe van verval zijn voorgeschreven (termijn voor inleiding van een beroep bij de Raad van State). De vaststelling van de nietigheid verjaart overigens na 5 jaar.²³⁸ Alleen de VCT kan zich op deze termijn beroepen.

²³⁶ Art. 58, derde lid SWT.

²³⁷ Art. 58, vierde lid SWT.

²³⁸ Art. 58, vierde lid SWT.

Ten slotte, wanneer het gaat om handelingen of bescheiden die wettelijk zijn voorgeschreven voor private nijverheids-, handels- of financebedrijven, of welke bestemd zijn voor hun personeel en die in strijd met de bepalingen van artikel 52 van de SWT zijn opgesteld, moeten deze uit eigen beweging, ofwel na aanmaning, vervangen worden door handelingen of bescheiden die naar de vorm regelmatig zijn. De vervanging van deze bescheiden en handelingen heeft uitwerking op de datum van het vervangen bescheid. Dit betekent dat het onregelmatig stuk geen rechtsgevolgen heeft tot het is vervangen door een regelmatig document.